

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

LATZKOVITS A.

József es. és k. főczg.
6 Fens. udv. szállítója.

IV. Váci-utca 22, BUDAPEST, (Nemzeti szálloda).

Sándor szerb király ö
Felsége udv. szállítója

Császári és királyi szabad. ing-gyár.

Legnagyobb raktár fehérneműek és uri divatszettekben.

Fehér és színes uri ingek.
Croisé- és vászon lábravalók.
Gallérok és kézelők minden alakban.
Vászon- és francia battiszt zsebkendők.
Glacé- és angol kötött keztyűk.
Harisnya és nadrágtartók.
Selyem nyaktakaró kendők (Cachnez).

Ingmell- és kézelőgombok.
Esernyők és botok.
Gyapju-Fil d'Ecosse- és selyemharisnyák.
Jäger-ingek és alsó-nadrágok.
Angol flanel utazási ingek és sapkák.
Gyapju- és selyem alsó-ruházati cikkek.
Úti plaidek és takarók.

4548

Óriási választék a legújabb nyakkendőkben.

Meg nem felelő cikkek visszafogadtatnak!

Különös figyelemre méltó!

A hírneves Dr. FORTI-féle Sebtapasz,

mely orvosi, érlelő és fájdalomcsillapító hatása által biztos és gyors gyógyulást eszközöl törökgyulladás, bőrbetegségek, égések, fagyfagyások, különféle sérülések, harapás, szúrás, égés vagy forrás által támadt sebek, darázs- és méhcsípések, bűzös és egyéb konok fekélyeknél, zúzódásoknál meglepően gyors fájdalomcsillapítással. Különösen hatékony ideggyulladások, gyengeségek, mákos kórosok és mindeneműl gyógyedéseknél, mirigydagadatok és görvesség fekélyeknél, körömfolyás, ujféreg, körömméreg, fagydagadatok és helyi csúszási sérülések alkalmatosságát nyújtó gyermekágyi betegségek, térd- és a női mellnek az által támadt gyulladás- és megkeményedéseinek nem elegendő ajánlható. Oly sebekre is, melyek a betegágyban való hosszas fekvés által gyakran támadni szoktak, nincs hatékonyabb szer, mint az a néha életveszélyes sebek gyógyulása és sebtapasz által biztosan és meglepő gyorsan kivétel nélkül be. Hölgygyógyász vagy mustarist-betegségek után használva, Dr. Forti sebtapasza valóban enyhítő szer, éppen úgy púócák használata után a vérzésnek rögtön beszüntetésére és hogy a hosszabb, gyakran veszélyes utóvérzés elkerültesse. Ezen sebtapaszt turistáknak is feltétlenül szükséges a lábak és egyéb testrészek kisebbedése ellen.

Ezen megbecsülhetetlen gyógyszer, a melynek jellegessége kétségtelenül a leghitelesebb személyek bizonyítványai által már rég el van ismerve, igazolja a hírnevét, rendkívüli, még idült bajjainál is mindig csodálatlanul kipróbált hatása által, minél fogva a szenvedő emberiség javára méltán legjobb ajánlást érdemel.

Arak csomagokként használati utasítással együtt: kisebb 50 kr., nagyobb 1 ft. Postán az ár előfizetése vagy utánvéttel mellet 10-20 krral több. Postán csak nagyobb csomagok küldetnek szét. Valódi minőségben kapható:

Forrást: Budapest: Török József ár- és gyógyszertárban, király-utca 12. és a legtöbb itteni fővárosi nemkülönben külföldi, valamint Magyarország nagyobb városainak gyógyszerár- és kiskereskedőiben. A készítő czíme: Forti László, Budapest (Budapest), I. Városház-utca 14. sz. alatt.

A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Dr. Lengiel Fr.-féle nyírfabalzsam.

Kir. szab. Svédhonra.

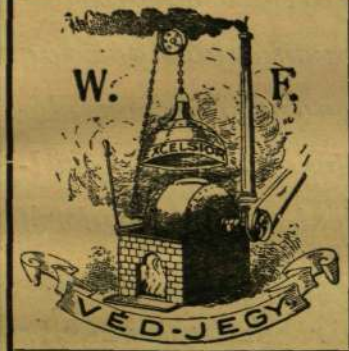
Már magában véve azon növényi nedv, a mely a nyírfából kifolyik, ha annak törzset meg-
fúrjuk, emberekéleket óta mint a legkínzóbb sebtapó szer volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a felhalmozott szennyes, balzsamok alaktatik át, csak akkor nyer gyógyzólagos csodálatos hatást.
Ha este megkenjük vele az arcot vagy más bőrrészeket, akkor máskor csaknem észrevétel nélkül pikelyek válnak le a bőrről, a mely ezáltal fehéres és gyöngyöses válik.
Ezen balzsam kitűnő az arcon a ráncokat és himlőhelyeket, ifjú arcunkat, a bőrnek fehérséget, gyöngyöset és üdöséget kölcsönöz; a legújabb idő alatt eltávolítja a szepit, májfoltot, aranygyököt, orrvérzést, bőrkórt és a bőr minden más egyéb tisztálkodásait.
Azt egy koronát, használati utasítással együtt, 1 ft 50 kr.

Dr. Lengiel orvosi Benzoe-szappana a legalkalmasabb bőrpólo szappan, mely a bőrt gyöngyöses és finom teszi s hirtelen van a nyírfabalzsam hatását előmozdít. Ár 60 kr.
Kapható minden jobb gyógyszerárban. Forrást: Török József gyógyszerár, Budapest, király-utca 12. Aradon: Ring S. gyógyszerésznél. 4541

Ké-

pes Családi Lapok, szerkeszti: Tolnai Lajos főmunkatárs dr. Váradi Antal. — Magyarország legolcsóbb és legérdekesebb hetilapjának előfizetési ára: egész évre — 6 ft 6.— fél évre — 3 ft 3.— negyedévre — 1 ft 1.50

Mutatványozások kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. Kiadó-hivatal: Budapest, nagy-korona-utca, 20. sz.

Excelsior-kávé

(pörkölt szemes kávé) 4561

saját mód szerint és a belföldön kizárólagosan általunk pörkölt, a legkiválóbb kávéfajtából igazított keverék, mely a forgalomban eddig előfordult pörkölt kávékat zamat és erő tekintetében jóval felülmúlja és sokkal jobb képet legalább 25%-nyi megtakarítást nyújt. Az Excelsior-kávé száraz helyeken évek óta is megtartja kitűnő tulajdonságait. — Finomra való őrlés ajánlatik.

Kéretik a védjegyre ügyelni. Kapható: 5, 2, 1 és 1/2 kilós eredeti csomagokban minden nagyobb fűszerkereskedőnél. — árak: legfinomabb 00 sz. faj 2.40, finom 0 sz. faj 2.20 kilónként.

„ELSŐ MAGYAR GŐZ KÁVÉ-PÖRKÖLDE” Wertheimer és Frankl Budapest, V., Nagykorona-utca 11. szám.

D. Götz MIGRAINE-PORA

hírszerző és őt egyoldalú, ideges, rheumászerű, sőt gyomorból származó fejfájás ellen a legjobb sikerrel használtatott, mit több ezerre menő közönség-nyilvánítás bizonyít. Utolsó időben a

MADRIDI UDVAR feltűnő eredményt hozott. 1 doboz ára haszn. utasítás. 2 ft. 1 kis próba-doboz 1 ft. Eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Horgony-Pain-Expeller.

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölést csúsz, köszvény, tagzsargatás stb. ellen legjobban ajánlhatjuk a t. cz. közönség figyelmébe. Egy üveg ára 40 és 70 kr. és a legtöbb gyógyszerárban kapható. Csak horgonnyal valódi!

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

PSERHOFER J. Singerstrasse 15.

„az arany bir. almához”

Vértisztító labdacso, ezelőtt egyetemes labdacso neve alatt; ez utóbbit nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan igen sok oly betegség létezik, melyben a labdacso csodás hatásukat bebizonyították. Sok évtized óta ezen labdacso általában igen el vannak terjedve, számtalan orvos rendeli azokat, s alig akad család, melyben e kitűnő házszerből ne volna egy kis készlet.

Kéretik határozottan PSERHOFER J.-féle „vértisztító labdacsokat” kérni, s arra ügyelni, hogy a dobozok tetején levő felírás minden dobozon a használati utasításban látható PSERHOFER J. névalírással el legyen látva és pedig veres nyomásban.

Fagy-balzsam, PSERHOFER J.-tól. 1 tégely 40 kr., bűr. megküldéssel 65 kr. Keskény utifü-nedv, 1 tégely 50 kr., bűr. megküldéssel 65 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, 1 tégely 40 kr., bűr. megküldéssel 65 kr. Por lábizzadás ellen, 1 doboz 50 kr., bűr. megküldéssel 75 kr.

Golyva-balzsam, 1 üvegcse 40 krajczár, bűr. megküldéssel 65 kr. Élet-esszencia (prágai cseppek), 1 üvegcse 40 krajczár, bűr. megküldéssel 65 kr.

Az itt felsorolt készítményeken kívül valamennyi az ausztriai lapokban hirdett bel- és külföldi gyógyszerati különlegesség készletben tartatik, s minden esetleg raktáron nem levő cikket kívánatra pontosan s legutó-
nyosabban beszerezetik. Postai küldemények az ászeg beküldése mellett, nagyobb megrendelések utánvétel mellett is, a leggyorábban eszközöltek. A pénz előleges beküldése mellett (legelőszertben postautalvánnyal), a viteldij sokkal kevesebbe kerül, mint utánvétel mellett való küldésnél.

A fönnebbi különlegességek kaphatók Budapestben is, Török József gyógyszerárban, király-utca 12. szám alatt.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

Ős! A hírneves Dr. Forti-féle sebtapaszt különösen használatban, de a külföldön is fészkeszad óta ismeretes. A legújabb időben a kipróbált gyógyszer-eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóffhoz az. gyógyszerárban Budapestben, továbbá Török Józsefnél, király-utca Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

2. SZÁM. 1892.

BUDAPEST, JANUÁR 10.

XXXIX. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 12 ft. POLITIKAI UJDONSÁGOK egyévi 6 ft. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 ft. Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egyévi 5.— Kúlföldi előfizetésekre a postai megfizetésről viteldij is csatolandó.

KERKAPOLY KÁROLY.

1824—1891.

UJABB alkotmányos életünknek különösen első szakában nevezetes szerepet játszott az a férfiú, kit a múlt év utolsó napján szoltított ki az életből a halál. Rövid, de a közügyek alakulására nagy jelentőségű volt az élet-pályája annak az államférfiúnak, a kinek az a sors jutott, hogy közéleti működésének nem önkéntes végét két évtizeddel élje túl, lelki erejének teljes birtokában s abban a tudatban, hogy van benne működésre, alkotásra erő. Mint politikai szerepvivő már 1873 november 27-ike óta nem számított, mely napon hatalmas szónoklatti erejének utolsó föllángolásával megvilágítván pénzügyminiszteri működését, bejelenté a Szalvy-kormányból való kilépését. A miniszteri székéből mondott ez utolsó beszédére még sokan emlékezünk. Nem szepítette ő az alatta előállott szomorú pénzügyi helyzetet, nem kívánta levetni a felelősséget azt a terhet, melyet állása az ő vállaira hengerített; csak a hátravonulat akarta megjelölni saját hibái és tévedései között, melyekért lemondásával vezetelni késznek nyilatkozott és a között, a mi a pénzügyi zavaros helyzet előidézésében nem az ő, hanem a körülmények kényszerítő hatalmának rovására volt szerinte irandó.

Két évtizednek távolából enyhébb és igazságosabb is lehet az ítélet Magyarország akkori pénzügyminiszterének szereplése fölött. Tagadhatatlan, hogy ő alatta jutottak az ország pénzügyei abba a hinárba, mely már-már elnyeléssel fenyegetett. De az is igaz, hogy a hanyatlás nem ő alatta kezdődött, hogy a bajoknak szülő okát és főorsét már ő örökre kapta, hogy nem önként, talán becsúgytól hajtva s képességeit túlbecsülve, hanem mondhatni, erkölcsi kényszer alatt, hazafiúi kötelességerzetére valló ismételt hivatkozás után szánta magát arra a nehéz földatra, hogy egy újból szervezett állam pénzügyeinek vezetését átvégye.

Ma már szenvedély nélkül, s inkább történeti tárgyilagossággal tekintve az akkori helyzetet, senki sem csodálkozik, hogy úgy történt, a mint történt s bár tagadni nem lehet, hogy Kerkapoly-nak sokat kifogásolt optimizmusa nélkül lehetett volna a helyzet nyomasztó voltán enyhíteni, a katasztrófa bekövetkezését ideig-óráig még halasztani: végkép elhárítani azonban ép úgy nem

Ellinger, Ede fényképe után rajzolta Czerna Károly.

KERKAPOLY KÁROLY.

bizalmasai közé tartozott, a kinek nagy és sok oldalú tudománya iránt mindenki elismeréssel adózott, a ki mint parlamenti szónok a legelső közbe tartozott, s a ki mint a honvédelmi miniszterium államtitkára a gyakorlati kormányzat és alkotások terén is oly szép eredményeket tudott fölmutatni.

Egy első rendű publicista, a kinek azon idők kormányzatának kulissza mögötti dolgaiban is kellő tájékozása volt, Kerkapoly pénzügyminiszteri működésének következő jellemzését bocsátja rendelkezésünkre:

«Mikor Lónyay 1870 tavaszán, mint közös pénzügyminiszter Bécsbe távozott, gróf Andrássy, bizva Kerkapoly fénys tehettségében és bámulatos munkarejében s azon tagadhatatlan gyakorlati érzékében, melyet a közszolgálatnak előtte egészen új köreiben tanusított, Kerkapolyt ajánlotta Lónyay utódjává a magyar pénzügyminiszterségre. Habár az alkotmányos kormányzat első éveiben a magyar államháztartás tényleg eredményeket mutatott fel s az egy vasúti kölcsönön kívül addig más hitelművelésre szükség nem is volt, mégis nehéz viszonyok közt vette át Kerkapoly a pénzügyi tárczát, mert az előbbi években tömegesen engedélyezett vasutak kiépítésükhöz közel állottak, s a megszavazott tetemes vasuti kamatgarancia, mint ezt előre látni lehetett, majdnem egyszerre zúdult a magyar államháztartásra.

«Kerkapoly, kiben az azon kort jellemző vérmes optimizmus nagy mértékben meg volt, túlbecsülve az új vasutak várható jövedelmezőségét, kisebbnek hitte a kamatgarancia címén az országra nehezülő terhet, mint a mekkora az a valóságban lett. De ezenkívül még egy más illúzió is átengedte magát. Lónyay az adó-kivetés és behajtás szigorítása által az alkotmányos korszak első éveiben nem jelentéktelen bevételi többleteket ért el, különösen némely egyenes adóknál. Kerkapoly s vele a nagy közönség akkoriban azt hitte, hogy a jövedelmek ezen évi növekedése, úgy szólván, az alkotmányosság varázshatásának kifolyása, s hogy ez a következő években fokozott progresszióban fog folytatódni. Pedig nem így történt, hanem beállott az, a minnek természetesen beállni kellett, t. i. nem történni semmi lényeges intézkedés a jövedelmek fokozására, ellenben a kiadások részint a már említett vasuti kamatbiztosítások, részint más — alapjában hasznos és szükséges — intézkedések folytán tetemesen fokoztatván, évről-évre nagyobb hiány állott be az államháztartásban, melyet Kerkapoly az úgynevezett «hitelművelési bevételek és kiadások»-nak, mint külön önálló költségvetési résznek a budgetbe való beiktatása által az ország és önmaga előtt is, bizonyosan jóhiszeműleg, leplezni igyekezett.

«Kerkapoly pénzügyi optimizmusát jellemzi az a körülmény, hogy ő az államháztartásban fellépő tetemes hiányt, mely, mint említettük, az előzmények kikerülhetlen következménye volt, muló tüneménynek tekintette s azért e bajnak alapos orvoslásáról nem is gondoskodott, hanem évről-évre felvett kisebb kölcsönökkel igyekezett magán segíteni. Így kötött 1871-ben egy 31 millió, 1872-ben egy 52 millió kölcsönt. De a baj 1872 végén oly mérvet öltött, hogy leplezése többé lehetséges nem volt. Oly férfiak, mint Ghyezy és Széll Kálmán — a pénzügyi bizottság akkori előadója — egész nagyságában felismerték azt. Kerkapoly pénzügyi gazdálkodásának gyászos eredményei oly rohamosan mutatkoztak, hogy a fideszkeptelenséget más-ként kikerülni nem lehetett, mint egy 153 millió jelzőlogos kölcsönnek a Rothschild-csoporttal való megkötése által. E hitelművelés nyo-

masztó feltételei képezik a magyar pénzügyek történetének legsötétebb lapjait.

«Kerkapoly politikai pályája e hitelműveléssel, mely szigorú elítélése volt pénzügyi gazdálkodásának, szomorú véget ért. Egy fényesen indult, majdnem tüneményeszerű államférfi pályának e gyors lehanyatlása, melynek főként első sorban a szereplő egyén saját hibái, tévedései képezték, nem nélkülöz bizonyos tragikus vonást, s az a férfiú, ki aztal, hogy kortársainak illúzióit osztotta s a nélkül, hogy előrelátásban őket felül-multa volna, a vezéri szerepre vállalkozott, megérdemli őszinte részvétünket.»

Kerkapoly Károly életének folyását, annak nevezetes forduló pontjai alkalmával ismételve közölte a «Vasárnapi Ujság»; természetesen látszik azért, ha ezúttal csak fő mozzanataira szorítkozunk.

1824-ben, május 15-én Szent-Gálon, Veszprém megyének e híres köznemes községében született, s Pápán és Pozsonyban végezte tanulmányait. Az ügyvédi oklevelet már 1846-ban elnyerve, csakhamar meghívást nyert a pápai kollégiumba, hogy ott a bölcsészeti tárgyakat adja elő. Ezt ő el is fogadta s a szabadságharc után, melyben mint veszprémi nemzetőr Hun-kár István őrnagy alatt, a Dráva mentén, s utóbb mint százados a 38. honvédszázalóban egész a fegyverletélig szolgált, be is töltötte állását úgy, hogy a tudományok tett szolgálatait az akadémia (1859-ben) tagjai közé választotta. Majd a protestáns autonómia ellen kiadott pártens ellen indított kemény irodalmi harcot, melyben oly számottevő kritikai képzettséget árult el, hogy egyszerre magára vonta a politikai körök figyelmét, s már 1861-ben lehet vala képviselő, ha közbejött súlyos betegsége ebben meg nem akadályozza. Így csak 1865-ben lett a képviselőház tagja, melybe szülőmegyéjének enyingi választókerülete küldte föl.

Kerkapoly itt a Deák-párthoz csatlakozott, s annak csakhamar egyik legtekintélyesebb tagja lett. Különösen mint polemikus szónoknak sikerült feltűnnie, de sokoldalú képzettsége is, melyet a legfontosabb bizottsági munkálatokban nem nélkülözhetek, előkelő állást biztosított számára. 1868-ban, az országgyűlési ülészek után az államtudományok tanára lett a budapesti egyetemen, de csak kis ideig, mert gróf Andrássy Gyula miniszterelnök és honvédelmi miniszter behívta ez utóbbi miniszteriumba, mint államtitkár, hol a magyar honvédség első szervezése, mondhatni megteremtése körül tett nevezetes szolgálatakat, annyira beleélvén magát a hadi tudományokba, hogy régi osztrák tekintélyek nem akarták elhinni, hogy nem volt hivatás szerinti katona.

Kerkapoly, midőn az államtitkári állást elfoglalta, kijelenté, hogy a honvédség szervezését az 1848/49-iki honvédségből életben maradt tábornokok és törzstisztek közreműködésével akarja keresztülvinni, minek folytán Hollán Ernő, Czillich Ede, Dobay és Máriaassy ezredesek tényleg a miniszteriumba szolgálatot végezt beosztattak. Görgei Arthur volt fővezér pedig felhívott, hogy nézeteit az újonnan felállítandó honvédseregről nyújtsa be. Valószínűleg ez volt az a tervezet, mely újabban az 1848/9-iki emlékek kiállításán is látható vala. Kerkapoly erős munkásságot fejtett ki a honvédelmi miniszteriumban, úgy, hogy másfél év alatt már hetvenezer főszerelt honvédre mutathatótt.

Kerkapoly három miniszterelnök alatt volt az ország pénzügyminisztere, u. m. Andrássy, Lónyay és Szilágyi alatt. Ez utóbbi alatt érte a bukás, mely után Ghyezy Kálmán vette át kezéből a pénzügyek vezetését. Kerkapoly két országgyűlésen keresztül maradt ugyan még képviselő, de politikai szerepét többé nem viselt. 1878-ban szólalt föl utoljára az Ausztriával kötött vám- és kereskedelmi szerződés tárgyalása alkalmával.

Utóbb, egészen az egyetemi tanszékek szentelvény tehetőségét, végkép elvonult a politikai pályáról, hol sokszor kegyetlen kritikát kellett kiállania. Vas akaratát, nagy tudását, jó szándokát nem vonta kétségbe senki. Tudták róla, hogy a miniszteri palotában is agglegényi szűkmarkúsággal él, s jövedelmének nagyon csekély részét költi

el. Tudták róla azt is, hogy néha hideg tavaszi éjjel aggódva jár a budai bástyán, remegve a fagytól, mely tönkre teheti az ország természetét s vele a pénzügyeket. Népszerű ember nem volt, mert nem bírt sem az előzékenységgel, sem a közlékenységgel. Az öreg nyájas Mikó Imre gróf azt mondá róla: «Ott ugyan nem járt, a hol a maniert osztogatják; de nagy elme, nagy munkaré». Azt hitték róla, mindenhez ért s a mihez nem ért, azt megtanulja egy miatyánk alatt.

Egyenes, szókimondó ember volt, keyés szavú, s a kifejezésekben nem válogatós. És demok-rata. Hanem azért sokat adott rá, hogy «kegyel-mes urnak» tudják, mert ezt tudni az ő szemében annyit jelentett, mint tudni, hogy ki volt Kerkapoly. A miniszterségből belső titkos tanácsosi ranggal és a Lipóttend nagy keresztjével bocsátá el a királyi kegyelem.

Mint tanár pontos volt és szigorú, egyáltalán nem volt meglehető az egyetemi fegyelmel szaságával. Jellemvonásai közé tartozott a szigorú takarékoság és a munkával való vagyonszerzés. Megtakarított pénzén szép két házat építtetett a Csillag-utcában és a Vámbáz-kör-úton, mintagazdaságot és kertészetet állított föl Balaton-Henyén, pompás szőlőt ültetett és tartott fenn a filloxa daczára a Gellérthegyen. Borára büszke volt s az szépen jövedelmezett is neki; részt vett az állami mintapince üzei-ten és elnöke volt a «Pallas» nyomdai részvénytársaságnak.

Néhány évvel ezelőtt azzal lepte meg ismerőseit, hogy megösmült, nőül vevén egy ifjúkori ismerőst, Gömbös Petra úrnőt, kivel boldog családi életet élt.

Mint író és publicista másnemű nagy elfoglaltatása mellett nagy nyomokat nem hagyott hátra. 1859-ben kiadta ész-tani alapon írt «Világtörténetét», melyért az akadémia tagjának választotta. Székét a «Világtörténelem s az emberiség fajokülönbségei» című értekezésével foglalta el. Írt egy becses művet a «Protestáns egyházalkotmányról», 1863-ban kiadta «Tiszta ész-tanát» (Ismeretlen és gondolkodást), s utóbb 1865—68 között írt «Publicisztikai dolgozatait».

A külsőleg rendkívül erős, szívós természetű férfiú utóbbi időkben sokat betegeskedett, de a mint kissé érezte erejét, azonnal dolgai után látott. Ez még rontott állapotán, mely a mult év utolsó heteiben már reménytelenné vált, s az év utolsó napján, hitvese ápoló karjai közt kisenvedett.

BERZSENYI SZOBRA.

(A felállítandó Berzsényi-szobor javára Szombathelyen 1892. jan. 6-án rendezett hangversenyen felolvasott óda.)

Ősz volt, — zöld lombját veszi már az erdő,
A hervadt liget díszei hullanak,
Mikor mint két vándor jövőnk keletről
E helyre: én, s az égen fenn a nap.
A völgy, mező már elmerült az árnyba,
De még a sötét háttérből kivalva
Állt a Ság orma, és az ősi este.
Zöld koszorús fejét fénynyel övezte.

Így áll épen: egy század alkonyába,
— A hol mult és jövő kezét foga, —
E szűk talajba van megvetve lába,
De messziről kilátszik homloka, —
Körötte árny, feje fölött ború,
De homlokán zöld még a koszorú,
— A nap heve azt el nem perzseli, —
Így áll előttem képed — Berzsényi!

Így áll előttem, s e dicső alakba!
Megtévesztülve látom a magyart,
Kit ha szilaj kedv olykor elragadna,
Nemes komolyság fekéz s visszatart.
Kebbe hányszor viharzott, szíve tombolt,
De dalában csak fonság, nyugalom volt,
És ha ki is tört néha, mint a vulkán,
A láva dús föld lett, haragja multán...

És a kit a bölcs lángszeme nem ér föl,
Érző lelke vele megsejteti,
S az égi láng, mely kicsap énekéből,
Az ő keze munkáit hirdeti.
Hallom, mint szól, — s szava oly biztató,
És lelke mint a völgyi tiszta tó,
Hogy — a mibe nem nézhet földi szem —
A nap képét megláthatja a vizen.

S mikor meghasonlott az emberekkel,
Hű társa lett a magány és költészet, —
Elcsevegett a patakkal, berekkel,
S kanóca lángjába merengve nézett.
Ármány, csalárdság rajta mit se' győz, —
«A földnek — mondá — minden kincse gőz!»
Istenhez sietve visszatére,
S fejét lehajtá műsájga olére.

S itt fölkereste, nyájas holdas este.
S pacirta-dallal tele reggelen,
És koba dalát elmélázva leste,
Olymp legszebb lánya: a szerelem, —
Olyan beszédes akkor is, ha néma, —
Te dalra keltéd őt, szelíd Caména,
S a szerelem szikrája, lelke búja,
Egy-egy zöld lombot tett a koszorúba.

És a hazát mi hön tudá szeretni,
S a melynek fia volt, a nemzetet, —
Nem megszokásból, mint más sok ezernyi,
— Oh! hogy azt kifejezni nem lehet! —
De mégis szíve legjobban becézett
Gyermekeit, mikre vissza fájva nézett,
S hová mindenütt, mindig visszavágyott:
A helyei kicsiny ház, és a Ság ott!...

S mikor romlásnak indula a hajdan
Erős magyar, feljajdult nagy szíve, —
Egy nemzet búja visszahangzott e jajban, —
S a szó nem hangzott el a semmibe.
Megrázta gőz-torlatok Alpesit,
És hangja gyűjt, és hangja lelkesít, —
S hogy őseik dicső nyomát kövessék,
Felkölt s e helyre gyűlt a magyar nemesség...

Ma újra szózat hallik itt e tájon,
— Oh! mennyivel gyöngébb, mint az övé, —
S szétterjeng mégis bércezen és lapályon,
S már gyűlnek íme a zászló köré.
A Rába-mente íme meghallá azt,
S a Ságna orma adja rá a választ:
«Nagy nemzetek dicső Pantheont raknak,
Te, Vármege, emelj szobrot fiadnak!»

És jönnek íme, nem csak úgy, mint akkor:
Párducz-fiak és sas-nemzetű sások,
De jó vegyest az ifjú és az agg-kor,
Főúr és pór, — s már a nép száma sok.
A főúr kincseit, a pór garassát,
De mind örvendenek, csak hogy adhassák,
Selyembe vagy darócba öltözött,
Ma nincs különbség úr és pór között!...

S áll a szobor, Berzsényinek emelve,
És állni fog sok századokon át, —
Zarándokolva jönnek majd e helyre
A lelkes fiak s hálás unokák.
S láng csap ki itt a földnek méhéből,
S a hon-szerelm tűzét gerjeszt föl,
Hadd lássa meg a nagy világ szeme,
Hogy nemzetének él még Istene!...

Ifj. SZÁSZ BÉLA.

HÁZASSÁG ÉHSÉGBŐL.

Elbeszélés. (Folytatás.)

Írta JÓKAI MÓR.

Donna Idöl.

Abban az időben, hogy lord Dagobert a párisi palotáját tette rezidenciájává, az új Ninivében egy spanyol tánczosnő volt a szinpadai csillag: Donna Idöl.

Nem a közönséges iskolázott ballerinák svadronjához tartozott, a kik lábújjhegyen szaladgálnak, s körben forognak; inkább jellem-tánczosnő volt: nemzeti tánczokat adott elő; hanem azokat aztán ördögi tűzzel járta. A Sallarellában olyan szokásokat tett, hogy az már repülésnek is bevált volna, mintha szárnyak volnának a lábain; tündéri termetet minden mozdulatában új ingert fejezett ki, s olyan pokoli eleven volt az arca is: csábító, varázsló mosolyában, dözogásában, negédségében; hát még az epe-

DONNA IDÖL.

Abbé Severus.

Egy péntek napon tiszteletreméltó látogató lett bejelentve Donna Idöl jól őrzött lakásán, díszes goutanba öltözött egyházi személy.

Elfogadták.

Hanem azért annak előbb a purgatoriumon kellett keresztülmenni, a társalkodónó szobáján, a ki őt egyedül fogadta.

A látogató nemcsak jól táplált termete és keneteljes mosolyra derülő arca által bizonyította be, hogy ő valóságos abbé, hanem a folyékony latin konverzácziója által még inkább, mely nyelven egyedül értheték meg egymást a duegnával, a ki ezen kívül csak a legeredetibb baszk nyelvet beszélte.

— Én vagyok abbé Severus, — mutatá be magát a látogató.

— Ha te Severus vagy, akkor én Severa vagyok, — mondá köhídegre arezkifejezéssel a duegna. (Mind a kettő him és nő-nemben azt teszi, hogy «szigorú».)

Abbé Sever aztán előadá az ügyet, mely őt idehozta.

Patronusa, az istenfélő lord Mac-Millan Dagobert, a ki világszerte ismeretes arról, hogy óriási vagyonát a kereszténység terjesztésére fordítja, a ki e ezéla missziókat tart fenn Khinában, Laponiában, a pattagonok és a chippewas-indiánok földén, a kinek évenként százezer guineáját eszik meg a misszionáriusok, s száz misszionáriusát a kannibálok: ez a kegyes férfiú elvégre meghódolni kénytelen annak a magasabb sngallatnak, hogy ő nemzetsége fentartásáról gondoskodjék. S miután a kerek világot beutazva, arra a tapasztalatra jött, hogy a földlakó leányok mind valamennyien csak a hivalkodásban serények: egyes egyedül Donna Idöl az, a ki egy áhitatos lélek eszményképének tökéletesen megfelel, annál fogva szent elhatározása, hogy Donna Idölt feleségül megkéri, egész szabály szerint.

Ez már megfontolásra érdemes ajánlat volt. (Folyt. következik.)

NAGY IMPOSZTOROK.

I.

A debreczeni „fekete ember”.

Egy-egy illanó fény és árnyék fel-felvetődik még a mult tengeréből, mint izzó zsarátnok a kiégett üszökrömből, hogy kiegészítse a régi Magyarország képét abban a gyászos korszakában, mely a félhold uralmát látta sötétben emelkedni kalászos rónái felett. Súlyos rabság lánczai neheztek a meghódolt nemzetre s a nyomasztó pénz - és vérado alatt utolsó erejét kiizzadott polgárság néma lemondással reménykedett egy jobb jövőben. De egy város polgársága sem szenvedett annyit, mint Debreczen vagyos, munkás népe. A kapzsi török nagyon jól ismerte a nagy alföldi város istentől áldott vidékének gazdagságát, bora, buzája bőségét, s követeléseiben, serezoisáiban nem ismert határt.

Egyszer csak szájról-szájra kelt a jóslat, senki sem tudta honnan támadt, senki, hogy mikép, csak susogta mindenki sejtelmes örömmel, feszült várakozással: „Az ezerötszázhatvanról forduló tél romlást hoz a török uralomra.” Hitték benne a gyengébb fejük, kétkedtek a makacsabbak, de abban mindenki megegyezett, hogy ennél boldogabb újév nem virradhatna már a sokat szenvedett hazára.

De ime eltelt egy-két hónap, s hire sinces annak, hogy a jóslat teljesülni készülne. Hanem egyszer, mikor már a debreczeni nagy erdőt rég befutta a decemberi hó, megjött a várva-várt hiradás, hogy itt a „fekete ember”, a kit Isten küldött Debreczennek, hogy maroknyi kereszténységgel, mint egykor Dávid a Góliáth seregét, meggyőzze a hitetleneket s örök időkre kiverje a mohamedánokat Magyarország határaitól.

Pedig csak az történt, hogy valahonnan a bihari hegyek közül egyszerre Debreczenben temett egy furfangos paraszt, erőre, termetre óriás, mesterségére kupez, töröknek, lengyelnek, örménynek, oláhnak rettegett réme, a mint bika-hangjával a vásárokon túlkínálta a legfortélyosabb vevőt. Karácsony György uram szintén hallott a próféciáról harangozni, s agyafurt fejében megvillant a gondolat, hogy hasznára fordítja a magaszörű emberek hiszékenységet. Odahagyta ásóját, ekéjét, s belevegült a nép közé, úton-útfélen, korszámban és templomban prédikálva a maga mennyei küldetését, melynek célja, — a pogányok még magvát is kiirtani, — a magyarok földjéről.

Természetesen neki is, mint Mahomednek annak idején, álmában jött az első kinyilatkoztatás. Nem hitt benne. Hanem a látomány nem hagyta békén a kiválasztott jeles férfit, másodszor is, harmadszor is megjelent előtte s mikor még mindig habozott, egy haragos, fenyegető hang dördült el s ellenmondást nem tűrőleg utalta Dávid, Judit, s az ő testamentum más hősei példájára, kiket a gondviselés szintén nemzetök szabadítóivá választott ki.

És Karácsony György uram, — mit volt mit tennie? — zsíros paraszt fejét megadólag odahajította a véres mártyr-koszorú alá, melyet egyenesen az ő számára lobogtatott a történelem dicső géniusza.

Minek is nagyobb igazolásul retentő köklerségekkel kezdte ámulatba ejteni egyszerű közönségét. Szilaj bikaerejével malomköveket emelt a fejebujára s hordozta fején, meg törte kezével izzé-porrá; vasrudakat roppantott össze, három, egymás hátára fektetett tallért hajlított felbe, majd meg bilincsel, istránggal kötöztette össze magát, s aztán egy pillanat alatt szalmaporzójaként szórta szét magáról. Egész legenda volt az.

Nem csoda, ha meg volt mindenki szentül győződve, hogy a rég jövődől, a várva várt, az egyetlen szabadító végre csakugyan megjött és senki más az, mint a derék Karácsony György, kinek szent feladattal megerthelt széles vállain olyan komoly tempóval ringott a birkaprémus bő bekecs.

Hát még a nép hogy tódult a „fekete ember” Debreczen város kapui előtt felütött sátorába. Azaz hogy inkább is hasonlított az valami zsinatoló szent gyülekezethez, mint egy profán, harczra készülő sereghez. Estve-reggel imára porgették meg a dobokat, s a téli róna nyílt ege

alatt a „fekete ember” egy-egy emelkedésen állva osztotta szét áldását hivreire. Predikációinak textusát rendszeren a bójt és önmegtartóztatás ére nyei képezték, a mi annál alkalomszerűbb volt, minekutána a harapnivalóban úgy is nagy hiányosság vala tapasztalható. De nem kisebb szigorral üldözte a mi Mózesünk a koczakajátékosokat és istenkáromlókat is, emezeknek pófáit égette át vagy nyelveiket tépdesztette ki. Ha pedig új adeptus kérte a mestertől fölvetélét,

madása napról-napra késett. Hogy a türelmetlenkedőket megnyugtassa, utoljára is cselhez volt kénytelen folyamodni a kegyes ember, s elhitette, hogy egy újabb isteni kijelentésben azt az utasítást kapta, hogy hagyja békén tavaszig a törököket, addig csak gyűjtse fegyveres népét, lássa el őket hadiszerekkel, s halmozzon fel annyi élelmi készletet, a mennyit csak tud.

S Karácsony György nem is töltötte tétlenül a telet. Járt-kelt, utazott, híveket toborzott, de hát

BÁNYALÉG FELROBBANÁSA EGY KÖSZÉNBÁNYÁBAN.

annak felavatása különös czeremoniákhoz volt kötve. Először is az „apostol” megragadta üstökét, háromszor a magasba emelte, miközben érthetetlen szavakat mormogott, azután háromszor pofon legyintette s végre homlokán megcsókolva áldását adta rá. Ettől a percztől fogva fiának nevezte, s az őt atyjának, valamint a hivatásukat testvéreknek.

Hanem egyben megelőzte a hortobágyi próféta a maga korát. Paraszt-eszérel már akkor belátta, a mit egy nagy katonai talentum csak száz év múlva tudott kiadni, hogy t. i. a háborúhoz mindenképp három dolog kell: pénz, pénz és pénz. És ezt nem tudott honnan venni. Zsákmányra kellett engednie népét, hogy valamiképp összeharcoljanak, s ha e felől panaszkodtak, azzal csillapította le a károsult feleket, hogy tiszteres kárpótlást ígért nekik a törököktől nyerendő roppant zsákmányból.

Csak hogy az volt a baj, hogy a törökök megtá-

hiába, eredményt alig tudott felmutatni, mikor aztán látta, hogy nincs reménye célhoz érni, fordított egyet viseltes köpönyegén, elhatározta, hogy saját magának árulója lesz. Kémkedés ürügye alatt a szolnoki pasához vette útját, s felfedve előtte terveit, ígérkezett, hogy nagy összeg pénzért a gyűjtendő sereget kész kezére játszani a pasának. Az alku létrejött s a nagy imposztor visszatért Debreczenbe.

Hanem ez még mind semmi, a nehezebbje ezután jött. Az volt a kérdés, hogyan kelljen becsapni a kevély özviséseket, a kik óvatossággal tudvalevőleg tüntesnek egy-egy Fabiuson. Hanem a min éberen hiában töprengett Karácsony uram, a mentő eszmét meghozta ezuttal is számára a csalhatatlan álom. Ily állapothban vette a szent lélek parancsát, hogy 600 válogatott emberével vonuljon azonnal a bala-szentmihályi vár felé, mely Szolnoknál a Tiszán való átkelést uralta, s dobjai, trombitái zajára,

mint egykor Jerichónál, össze fognak roskadni a falak s tüzeső fogja elpusztítani a török helyőrséget.

Ki ne tódult volna örömrivalgva, hogy az istennek tetsző expedicióban részt vegyen? A „fekete ember” kiválasztotta a jelentkezők legbátrabbait s egy bójti nap után, zsoldárokat, zsoldosmákat zengedezve, megmozdult végre a tábor, rekkenő hőségben, étlen-szomjan, csak a lelkesedésből merítve erőt és kitartást.

Igen ám, ha a Karácsony György kalendáriumban nem lett volna minden nap bójttal jelölve. De mikor az első „raszt” után sem mutatkozott táplálébb komedencia a lelkesedés égi mannáinál, akkor végre a kereszt lovagjaiból is kitört az elfojtott zugolódás, s határozottan vonakodtak egy tapodtat is tenni tovább.

remélt fordulatra. Mint pusztító sáskaráj lepték el az izes falatokat, s lakozának belőle nagy bővelkedéssel. Némelyik csak úgy elnyúlt a nagy lagzi után, nagyokat szuszszva, mint egy tele-szitt tömlő, mások meg vitték nagy diadallal az újságot a hátramaradottaknak hírül, mit megértvén, nosza jó Szűcs László hadnagy is felke-rekedett népével, nehogy elmaradjon a nagy vigasságról.

Már látható volt a szent-mihályi vár kupolás mecsetje: az áruló felállította embereit s mindenféle hókusz-pókuszok közt tudokra adta, hogy most következik a mennyei tüzeső. S valóban, egy előre megbeszélte jelre a vár háttérében meggyújtott granátok és rakétáktól tüzet fogtak a várban elhelyezett szalmakazlak s sziporkázva eregették a magasba izzó pernyéiket. Az

KANADAI MULATSÁG: Egy montreali klub új tagjának feldobása.

A paraszt-óriás csak ezt a pillanatot várta. Ledobbant nagy mérgesen lováról, s földre vetve magát, népe kishitúséget keményen korholva, esengett az angyalok kilencz mennyei karához, hogy ne engedjék boszúlo fegyverei élet elfordítani a hitetlen törökök fejéről s tegyenek valami csodát, mely új bizalmat öntsön a gyáva kételkedők szívébe.

S ime, — csodák csodája, — alig tettek még néhány lépést, egy föltárló erdő tisztás szélén, friss árnyék enyhében, egész társzekerre való elemőzsia várt felhalmozva készen. Jó erős fonnott kosarakban, habfehér kendőkkel ingerlően leterítve, mintha abban a minutumban szállította volna a mennyország konyhájáról valami szolgálatkész angyalsereg a tikkadó csapat felvidítására. (Pedig már előtte való nap dugatta el oda nagy lopva a fífkus vezér, hogy előre is biztosítsa csodátelele sikerét.)

Lehet képzelné a kiéhezettek örömet a nem

összejátszó várórság roppant megfélemedést színelte, s üvöltve szaladgált a bástyákon fel s alá a tűz rőt világában. Nagyszerű színjáték volt ez. Cak a belepti árát szabta meg kissé borsosan Karácsony uram — a saját embereinek.

Most riadót fuvatott a „fekete ember” s katonáit rohamlépésben vezette a bástyák ellen. Onnan túlhan egyetlen lövés, egyetlen harci kiáltás sem választott, mintha egy néma temető ostromoltak volna. És hogy a jóslat egy pontja se maradjon betöltetlen, a vészre kapott támadók sokaságától ime csakugyan inogni, roskadozni kezdtek a várfalak, mint egykor Jerichoé. Hajh, pedig most jött ám csak a keserű „ne mulass”. Alig kapaszkodott bele a győzelemmármoros népség a bástyafalakba, egyszerre minden repedés felnyitotta halált okádó torkát s a kartácsok, bombák, nehéz lán-czos golyók egész zápora hullott az ostromló hadra. Húsz-harminczra mehetett csupán azok

száma, kik a „fekete emberrel” élükön, a szolnoki spáhiak lándsáinak iszonyu vérengzése elől elmenekültek.

Karácsony most irtóztató fenyegetések között irt rá a debreczeni városbőrra, hogy legrovidebb idő alatt bort, sör, posztót, bört és mindenféle élelmi cikket állítson a vert csapat rendelkezésére, különben így s úgy lesz, most maga jön érte s akkor jól ránczba szedi ökemét. A gőgös özvis azonban majd már rája sem hederített. Tudta a ravasz, hogy már közeledik a város felé Báthory György tekintélyes seregével, s hagyta a próféta népét fájni és éhezni, a meddig nekik tetszik.

Mint a feldühösített bika, rontott rajta most a mindenkitől elhagyott vezér a városra. Nem volt több harminczhat emberénél, de ez mind szemenszedett óriás. Megparancsolta, hogy élvezve élébe hurcolják a renitens bírót és az engedetlen magisztrátust, s minden teketória nélkül húzzák föl a legelső fára, szemben a város kapujával.

Azonban a koczka megfordult. Báthory csapatai közeledésének hírére a polgárok összeszedték minden bátorságukat, bedöntötték a kapukat s a tornyokból vészjelt adva, megtámadták a pártütöket, kiragadva kezeikből a megszeppent bírót. Hiába jött segítségükre Karácsony hadnagy, Szűcs László, hiába fogadkozott retentő haragjában, hogy kiirtja Debreczent a föld színéről; már Báthory embereivel találta szemben magukat. Kemény volt az összecsapás; egyik fél sem engedett, míg végre Szűcs László Báthory egyik tisztje csapásai alatt tizenhárom sebtől összerogyva, maroknyi serge szétszaladt a szélrózsa minden irányában.

Kár, hogy a régi manuscriptum nem tartalmaz többet a debreczeni álprófeta érdekes életsorjából; csak annyit tudunk még, hogy Karácsony sebekkel borítva, nyílt piacon lefejeztetett, társait pedig Debreczen város kapura akasztották fel, nagy megnyugvására a város lakóinak, mely megmenekült bennök szipolyaitól, s elretentésére a többi kalandos egzisztenciáknak, a milyeneket olyan bőven termelt a török hódoltság idejében a zilált közélet.

V. S.

I. NAPOLEON ÉS KORA.*

I.

A császárság.

A forradalom nagy színjátéka befejeződött; de ugyanakkor új és meglepő fejlemények kezdtek lekötni Európa figyelmét, melyek rövid időn döntő fordulatot voltak adandók a század eszméi történetének. E messze kiható, világrendítő események egy ember alakja körül bontakoztak ki, a kinek impozáns egyéniségét ott látjuk immár hatalma tetőpontján, a francia császárság trónján.

A francia közvélemény elenyészése nem békítette ki Európa monarchiáit az új császárral, de a legelkeseredettebb harczra ösztönözte ellene. Anglia kormányára Pitt újra visszatért, s vele Franciaország legesküdtőbb ellensége. Európa ellenkező szögletében az ifjú orosz cázár mystikus álmodozásaiban egy koalíció megteremtésén fáradozott, mely visszaadja a békét a népeknek s egy európai ligává egyesítse a legitimitás elve alapján helyreállított államokat.

És csakugyan alig nyitotta meg Napoleon császárra proklamáltatása után első ízben a sze-

* A nagy francia forradalomról, százados évfordulója alkalmából, újabb kutatások alapján napvilágra került okiratok felhasználásával írt és képekkel illusztrált hosszabb cikksorozatot kezdünk meg a „Vasárnapi Ujság” 1889-ki évfolyamában „Száz év előtt” czímmel. Ez első közlemény a francia nagy forradalom korszakát a direktorium idejéig ölelte föl. E történelmi tanulmány folytatását a második cikksorozatban tavalyi utolsó számunkban fejeztük be; e második sorozat a történelmi események előadásában Napoleon császárra proklamáltatásának idejéig haladt. Ez uttal négy cikkből áll: I. Napoleon császár uralkodását, bukását és halálát, szintén képekkel illusztrálva s ezzel a három közlemény, mint a világtörténet egyik legérdekesebb korszakának egymást kiegészítő három része, befejezését nyer.

nátus ülését, jelentős szavakkal mutatta rá a háború küszöbén álló megkezdésére, az osztrák hadsereg már átlépte az Innst s Bajorországba hatolva, a bajor választót elűzte székvárosából. Mack tábornok Ulmban volt; Napoleon helyesen mondta: „Jobban számított katonáim lábaira, mint szuronyaira.” Gyors elhatározása az volt, hogy a sváb földön csermírozza az ellen-séget s elvágja ezt az Ausztriával való közlekedéstől. Egyre szorosabban fűződött a végzetes gyűrű Mack körül, a nélkül, hogy észrevette volna. Napoleon Donauwörthbe, majd Augsburgba érkezett, miközben Ney elfoglalta a michelsbergi fennsíkot s ágyúit Ulmnak szegte, mely rövid időn meg is adta magát. Ezalatt Ferdinánd főherceg egy szerencsétlen összeütközés után éjnek idején, borzasztó időben, üldözöbe véve Murat lovasait, Csehországnak vette útját. De Napoleon ezalatt Schönbrunnig érkezett, hová hamarosan be is vonult.

Viszont Károly főherceg ezalatt fivére, János főherceg serege maradványait összegyűjtve, Magyarországon át Morvának tartott, hogy a visszavonuló orosz hadsereghez csatlakozzon. De mielőtt még Brünn elérhették volna, a francziák már hatalmukba kerítették Morvaország fővárosát, s Napoleon másnap be is vonult oda.

Ferencz császár Stadiont és Gyulai tábornokot küldte Brünnbe a békekudorások megindítására, míg Napoleon e végből Talleyrandot hívatta Bécsbe, előre utasítva őt, hogy minden áron Velenczét akarja. De a császár váratlan ellenzésre talált az orosz meghatalmazott, Dologorucki hercegenben, ki a császár megbízásából Svájc és Holland kiürítését, Európa függetlenségét és a szárd király kárpótlását követelte. Nem vette észre, hogy míg ő nagy hangon követel, s a Brünn körül összeseregleg csapatok mozdulataiban visszavonulást lát, addig Napoleon észrevétlenül összpontosítja seregét.

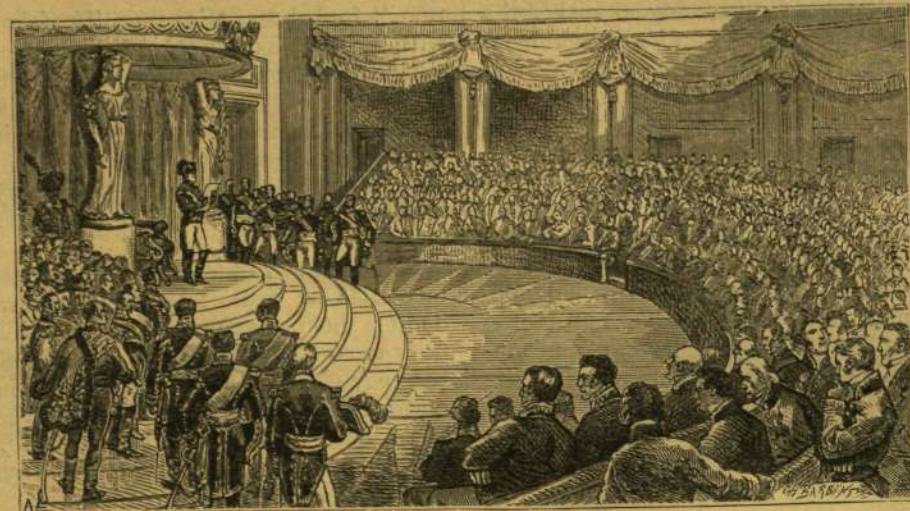
A két császár és tábornok Austerlitzbe tették át főhadiszállásukat. Napoleon hagyta őket cselekedni, hogy aztán törőbe csalja, s míg azok jobb oldalát akarják megkerülni, oldalba támadja őket.

Decz. 2-ika volt; a császár koronázásának évfordulója. A csapatok itt-ott összegyűjtve a szalmát, melyen háltak, kékvetet rögtönöztek belőle, melyeket meggyújtottak a császár tiszteletére. Rögtön világosság árasztotta el a tábornok, s mikor Napoleon megjelent katonái közt, egy vén gránátéros hozzálépve, így szólt: „Légy nyugodt, ígérem, hogy holnap, decz. 2-ika emlékére, elődbe fogjuk rakni az orosz sereg zászlóit és ágyúit.”

Alig hajnalolt még, a szövetséges sereg útnak indult. Mikor Napoleon őket, mint előre megjósolta, jobbjába kerülni látta, nem titkolhatta el örömet. A győzelem kezében volt. Megvárta, míg az ellenség kifejődött s a felkelő nap elűzte a ködöt, azzal jelt adott s a francia sereg egyetlen kompakt tömegben, egyszerre mozdult meg s rohant az ellenségre. A szövetséges hadoszlopokat egymás után vetette vissza s szakította el a sereg két szárnyától. A nehéz sebesült öreg Kutuszov hiában igyekezett segítségére menni a szétzavart centrumnak. Murat és Lannes balról támadtak a 82 orosz és osztrák escadronra, mely Lichtenstein herceg vezénylete alatt állott. Egy orosz divízió bekerítette megadta magát, két hadoszlopot a francziák a tavakon túl űztek. A hid beszakadt a tüzéség sulya alatt. Fagyasztó hideg volt; a katonák azt hitték, veszély nélkül menekülhetnek a jégre, de azt felfeztették lábuk alatt a francia golyók, s kétségbeesett kiáltások közt merültek el a vízbe. Még csak Bagration hadteste állt csatarendben.

Késő este volt, mire a harez véget ért. A két császár elhagyta a borzasztó csata színhelyét, mögöttük a francziák diadalkiáltása, körülöttük a haldoklók nyögése. Így érkeztek Holicsba, míg Napoleon Austerlitzben ült fel főhadiszállására. Ide küldte Ferencz császár komoran, leverten Lichtenstein herceget, hogy fegyverszünetet és találkozást kérjen Napoleontól. A császár ép a csatatéren tartott volt szemlét; válasza hideg, rövid volt: „Találkozni, a mikor a császár akarja, — ugymond, — de addig szó sincs fegyverszünetről.” S Lannes és lovassága már üldözésére keltek a menekülőknél.

Talleyrand e közben elhagyta Brünn, melyet

A CSÁSZÁR A SZENÁTUSBAN.

egészségtelenné tett a kórházak zsúfoltsága. Az alkudozások Pozsonyban folytatódtak, nem minden nehézség nélkül, mert a diadalittas Caesar követeléseiben mindenütt megnyitotta az utat a szerencsés és lángelmű hadúr előtt. Magdeburg körülzároltatott, Erfurt megadta magát, Davout Berlint, Lannes Dessaut tartotta megszállva.

Lannes elérkezettnek látta az időt a hadsereg nevében azt írni Napoleonnak: „Értesítsen Felséged, ohajtja-e, hogy jövőre jelentéseimet Nyugat császárához intézzem?” Napoleon nem válaszolt. Nagy Károly dicsősége csapódnak lebeghetett álmai előtt, de érezte, hogy még nincs itt az idő, még legengesztelhetlenebb és leggyőzhetlenebb ellenséggel kelle előbb megmérkőznie; Angliával.

Es ebben többé nem is késlekedett. 1806 nov. 21-én Berlinből Talleyrandhoz parancsot intézett, melyben Angliát egy tollvonással készült proskribálni Európa népei sorából s a szárazföldi zárt kíméletlen szigorral valószínű meg a gyűlölt országgal szemben. Semmi Angliában, angolhoz, vagy angol nyelven írt levélnek nem volt szabad továbbíratnia. Minden angol alattvaló, ha a francia csapatok vagy szövetségeseik által elfoglalt területen tartózkodott, hadi fogolyként nyilvánított. Minden angol alattvaló tulajdonát képező áru, ingóság vagy raktár szabad zsákmányul jelentetett ki, stb.

Még csak Oroszország volt hátra, Anglia egyetlen szövetségese, mely Lengyelországot tartotta megszállva garázda katonáival. Napoleon jól számított, midőn a fölbujtott Lengyelországra alapította Oroszország ellen intézendő támadását. Lengyelország fellázítása, régi függetlensége helyreállításának ígérete biztos mód volt arra, hogy ott a katonák, elelmi- és löszerek kifogyhatatlan forrásaira számíthasson.

A francziák bementek Lengyelországba, de ott már két orosz hadtestet találtak Benningsen és Buxhouden vezérlete alatt, mely átlépte a Niement, s nem sokára Varsóba vonult be. Na-

poleon Berlin felé vette útját; a porosz király Magdeburgot igyekezett elérni, követve mindenütt a királynétől, kinek harcziass lelkesedése és honleányi büszkesége a császár gunyjának és boszúságának szolgált céltáblájával. Néhány összeapás mindenütt megnyitotta az utat a szerencsés és lángelmű hadúr előtt. Magdeburg körülzároltatott, Erfurt megadta magát, Davout Berlint, Lannes Dessaut tartotta megszállva.

Lannes elérkezettnek látta az időt a hadsereg nevében azt írni Napoleonnak: „Értesítsen Felséged, ohajtja-e, hogy jövőre jelentéseimet Nyugat császárához intézzem?” Napoleon nem válaszolt. Nagy Károly dicsősége csapódnak lebeghetett álmai előtt, de érezte, hogy még nincs itt az idő, még legengesztelhetlenebb és leggyőzhetlenebb ellenséggel kelle előbb megmérkőznie; Angliával.

Es ebben többé nem is késlekedett. 1806 nov. 21-én Berlinből Talleyrandhoz parancsot intézett, melyben Angliát egy tollvonással készült proskribálni Európa népei sorából s a szárazföldi zárt kíméletlen szigorral valószínű meg a gyűlölt országgal szemben. Semmi Angliában, angolhoz, vagy angol nyelven írt levélnek nem volt szabad továbbíratnia. Minden angol alattvaló, ha a francia csapatok vagy szövetségeseik által elfoglalt területen tartózkodott, hadi fogolyként nyilvánított. Minden angol alattvaló tulajdonát képező áru, ingóság vagy raktár szabad zsákmányul jelentetett ki, stb.

Még csak Oroszország volt hátra, Anglia egyetlen szövetségese, mely Lengyelországot tartotta megszállva garázda katonáival. Napoleon jól számított, midőn a fölbujtott Lengyelországra alapította Oroszország ellen intézendő támadását. Lengyelország fellázítása, régi függetlensége helyreállításának ígérete biztos mód volt arra, hogy ott a katonák, elelmi- és löszerek kifogyhatatlan forrásaira számíthasson.

A francziák bementek Lengyelországba, de ott már két orosz hadtestet találtak Benningsen és Buxhouden vezérlete alatt, mely átlépte a Niement, s nem sokára Varsóba vonult be. Na-

A CSÁSZÁR GRÁNÁTOSAI KÖZT AUSTERLITZNÉL.

ULM KAPITULÁCIÓJA.

pooleon katonáit minden hősiességük mellett kisé megzavarta a szokatlan égal. A csapatok csak nagy nehezen vonszolták át magokat a járhatlan utak, sűrű erdőkön, borig nedvesen; az emberek rakásra hulltak. Végre a császár 1807 januárjában téli szállást ült; Lefebvre marsall pedig Danzig ostromát nyerte feladatú.

De már a február első napjai kiszőlították Napoleont téli nyugalmából. 7-ikén Benningsen bevonult Eylauba; a francziák utána s kiűzték az oroszokat a város falai közül. Az orosz sereg a városon kívül ült tábort. Dermesztő hideg volt, a hó tömött rétegekben borította a földet s nagy pelyhekben szállingózott. A francia csapatok fáztak és éheztek; hiába igyekezett Napoleon elhitetni, hogy gabnával, hússal, borral bőven el van látva. Tény, hogy a csapatok a legnagyobb nélkülözéseknek néztek elébe.

Komoran s későn kelt a nap. Napoleon már hajnalban talpon volt s a csata frontját rendezte. Nemsokára megdördültek az orosz bombák s megtizedelték Augereau csapatait. Maga Augereau egy golyó által találva rogyott össze. A hó sűrűn esett s elfogta a látást a francziák elől. Az oroszok most megrohanták az eylau malmot. Majd minden francia tiszt megsebesült. Napoleon türelmetlenül szolt Murathoz: „Fel hagysz-e falni bennünket ezektől?” Murat lovassága nem hagyta ismételtetni a vett parancsot; előre törve, zavarba hozta az oroszok centrumát, de a rend pillanat alatt újra helyre állt. Már az est is leszállt s még sem volt vége a harcznak. Borzasztó mészárlás fejtett ki, s a francziák mégis csak nagy nehezen tudták a győzelmet kierőszakolni. Az oroszok visszavonultak, hogy Königsberget fedezzék, míg Napoleon Osterode várában ült fel főhadiszállását. Innen írta volt testvérének: „Tábornoki tisztek, ezredesek, tisztek, két hónap óta nem vetkeztek le, némelyek négy hónap óta sem. Magam 15 nap óta nem vettem le az eszimat. Hó és sár közepette vagyunk, bor, pálinka, kenyér nélkül, húst és kolompert eszünk, hosszú meneteket téve, minden enyhülés nélkül.”

Poroszország visszautasította az eylau csata utáni napon Napoleon által hozzáintézt ajánlatot, mely a monarchia egy negyedének elvesztését vonta volna maga után. Frigyes Vilmos büszkesége nem engedte, hogy ily feltételekbe beleljen. Nem volt más hátra, mint folytatni a harcot végkimerülésig. Lefebvre már ostrom alá fogta Danzigot; a többi apróbb északi erősségek egymás után adták meg magukat. Ausztria közvetítő kísérlete meghiusult, valamint meghiusult az oroszok és poroszok egyesült erővel tett kísérlete is Danzig fölmentésére. Több mint két hónapi ostrom után végre Danzig kapitulált május 26-ikán.

A béke, mely a poroszokra nézve rég szükséges volt, most az oroszok előtt is kíváncsossá lett. Frigyes Vilmos Tiltsibe ment szövetségese

elő. Napoleon Sándor császár békeajánlataira találkoztát javasolt; a Niemen közepén, e czélra épített birkában találkozott a két császár. Napoleon a legelőzékenyebb szövetségi ajánlatokkal lépett a császár elé s szüntelenül hangsúlyozta, hogy ha a porosz királynak engedményeket tesz, ezt is csak az ő kíváncsára teszi. Ez értelemben volt hajlandó Frigyes Vilmosnak visszaadni a régi Poroszországot, Pommerániát, Brandenburgot, Sziléziát, de viszont követelte az Elba balpartja és Magdeburg átengedését, hogy abból Hessen nagyhercegséggel a westphaliai királyságot alkossa Bonaparte Jerome számára, míg Oroszország lengyel tartományaiából a varsoi nagyhercegség volt alakítandó.

Ez több volt, mint a mennyit a boldogtalan Frigyes Vilmos elviselhetett. Tiltakozott országa felének elvétele ellen. Lujza királyné, lelke honleányi sugallatától indítatva, Tiltsibe ment, a kíméletlen hódító lábai elé. De hiába fejtette ki szépsége, szelleme minden csábjait. „Bájos nő!” — írta Napoleon Jozefin császárnőnek, de hideg politikájára nem tett benyomást ez az elismerés. Hiába ajánlta fel a kétségbeesett királyné az önmaga által szakított rózsát Magdeburgért. „Őn ajánlta fel asszonyomat, válaszolt hidegen Napoleon.

A tiltsi béke 1807 július 7-én létrejött; a porosz királyi pár halálos szomorúsággal szívében vette tudomásul a változhatatlant. De unokáik és népeik nem bocsátották meg és visszatartották a keserű megaláztatást.

JUDIT.

Elbeszélés.

(Folytatás.)

Irta MABEL E. WOTTON.

Angolból fordította A. B.

Trent üdülése szépen haladt. Feltettem magamban, hogy a tárgyról komolyan felelősségre vonom.

Erre magamat annyival is inkább feljogosítva éreztem, mivel a név elcserelése, illetőleg név eltitkolása a Trent könnyelmű szándékát minden kétségen kívül helyezte előttem.

Judit az egész idő alatt nem hagyta el a szobát és a sok álmatlan éjszaka hatása nagyon is meglátszott rajta.

Mihelyt Dick jobban lesz, azonnal kimegyünk, de előbb ne kívánja tőlem, hogy a levegőre menjek!

— Soha se bántsa, doktor úr, — mondá Trent, — Judit oly kedves és oly igéző erővel bír, hogy mindketten papus alá kerülünk. Hadd legyen én csak jobban, majd gondját viselem...

Ez így tartott, míg csak Trenték háziasszonya, ki Judit helyett a konyhára valókat bevásárolta, meg nem betegedett, mikor aztán Juditnak kel-

lett a piacra mennie. Elérkezettnek véltem az időt arra, hogy Trentet kérdőre vonjam.

— Ugy-e bár, doktor, — mondá Trent, alig hogy Judit a szobát elhagyta, — őn azt hiszi, hogy én valami ostobaságot tettem, ezért szedi ránczba képét, nemde?

— Igen; és most azt kérdem öntől, Trent Horác, milyen embernek tartja őn magát?

— Hogyan érti ezt?

— Hogyan értem? Őn egy fiatal tacsó és ne beszéljen velem ily hangon. Ez nem az őn lakása, ama fiatal hölgy pedig..... hogyan és mivel fogja magát atya és Lambton Alice előtt igazolni?

Szavaimat nem folytattam, mert láttam, hogy a fiatal ember elpirult és felindulását alig bírja elnyomni.

— Őn tehát engem gazembernek tart? — kezdé indultos hangon — Judit az én nőm!

Erre elnevettem magamat.

— Ide nézzen! — és most tárczájából egy rendesen kiállított esketési bizonyítványt tartott előm.

Csakugyan *Grant Irén* és *Trent Horác Rikárd* törvényesen megesküdött hitetársak voltak.

Nem maradt egyéb hátra, mint a fiatal embertől bocsánatot kérnem, a miért eddigelé más véleményben voltam róla.

Trent nem igen hajlott beszédemre és még akkor is a mélyen sértett ember öntudatával válaszolt, midőn feltevésem valószínűségről meggyőztem.

— Mig ön Juditban a világ legszebb és legkedvesebb teremtetését bámulta, egy cseppet sem törődtem azzal, mit tart rólam; de most azt látom, hogy ön talán képes lett volna egy nővel olyasmit megtenni, a mit én rólam föltett; holott én részemről soha még csak nem is gondoltam ilyesmire.

A fiatal embernek igaza volt. Ő lovasiasan viselte magát, én pedig róla és Juditról könnyelműséget tettem fel, a miről pedig csakugyan szó sem lehetett.

— De mit fog ehhez atya mondani?

— Ezt nem kell tudnia! — felelé Trent elsőpadva.

— Fél tőle?

— Igen; miért mondanám, hogy nem félek, mikor ez nem igaz? Őn nem ismeri atyámat. Nagyon kemény ember, ha megharagyták.

— De nagyon ismerem, még pedig deák korából, a midőn mindenki rendkívül ideges fűtnak tartotta. Egyébiránt őn egyetlen fia és úgy irónról, mintha nagyon szeretné. Tán legjobban lenne mindent előre meggyónni.

— Ezt nem tehetem, — felelé Trent, ki atyját valószínűleg jobban ismerte, — különösen most, midőn évi járadékom fogytán van! Mert habár Judit nagyon takarékos, mégis elég adósságom van. Mihelyt atyám megtudja, hogy megcsúsztam, azonnal beszünteti pénzküldeményeit.

A szobában fel s alá járva, azon tűnődtem, vajjon nem lenne-e sokkal célszerűbb, ha én világosan fel az öreg Trentet a történetekről, De ez talán még inkább siettetné a bajt, és a két fiatal a legnagyobb nyomorba juthatna.

— Tud-e valamit Judit erről az egész dologról? — kérdém Trent felé fordulva, kit a tárgy nagyon lehangozt.

— Kicsoda? nőm? — E szavakat büszkén hangoztatta. — Ő csak annyit tud, hogy egymással az utcán vagyis inkább a kertben ismerkedtünk meg. Nemde kissé furcsa dolog? Atyám az ő eszejárása szerint akarta berendezni az én házasságomat. Ennyi hold föld itt, ennyi meg amott; ezen kívül még egy nagy családból való menyasszony. Én pedig másként intéztem el a dolgot. Juditot egy részeg matróz az utcán meglöki, a miért én leütöm. „Köszönöm”, mondja Judit, és nem sokára egymáséi lettünk örökre!

— És Alice?

— Nos, Alice nagyon kedves kis leány, és több efféle; de úgy hiszem, nem sokat törődik velem. Hőbortos embernek tart. Azonkívül csak nagykorúságom elérté után kellett volna vele komolyan beszélnem. Az öreg Lambton nagyon rajta volt, ép úgy, mint atyám; de sem én, sem pedig Alice nem igen törődünk egymással.

(Vége köv.)

VIHAR UTÁN.

Roskovics Ignác barátomnak.

Kidühöngte magát
S most habjaival a parthoz ütődve
Halkan mormol a tenger.
Tombolt éj-napon át —
Most álmatagon
Búgják hullámai: «Béke!»
Béke! susogja a szárnyaszegett szél
És fenn, a kizajlott
Fellegek sűrű sötétjén
Csillagtűz gyullad az éjben,
Behinti sugárral a parti fenyért,
Fénycsókokkal a zord vizek árját
S mosolyogva hirdeti: «Béke!»

Lángolhatsz, égi szövétnek!
Ti könyörtelen istenek ott fenn,
Gondatlan dőlhetek pihenőre!
Szunnyadhatsz, lelketlen erőd
Tömegével, vad természet!
Nekem e béke: hazugság.
— Im, partra vetődtem,
Kisodort, mint pelyhet, az orkán,

És nincs örömöm benne, hogy élek,
Sem érdemem, hogy a vészből
Partra jutottam.
Vak véletlened üzött,
Az paskolt a törésig
S hogy itt vagyok, létezem újra —
Nem az én bűnöm: a te szeszélyed;
Enyém csak a dacz,
A lelkes, a néma harag, mely
Megveti gőgöd
S átkozza hatalmad uralmát.

Zsarnok vagy s kidühöngve magad:
Most mímelgeted
A nagylelkűt, a jót, a kegyest.
Arczod boruján — csillag a felhőn —
Áttör a részvét nyájas mosolya,
Látszata szinte való,
De valója — hazugság!
Mit neked, mit az emberi sors,
Balvégzet könnyei, gyásza!
Ha rontó viharod tovazúgott:
Kitűzöd az égi tetőkre
Fénylő csillagodat
S aztán — törődöl is azzal,

Hogy lenn valahol, nyomorultan,
Élete rongyát szedvegetve,
Bolyong egy hallgatag ember az éjben
És csillagod sugaránál
Nézi reményei temetőjét:
A zsongó oczeán sima tükkrét
És csillagod sugaránál
Látja hajója silány roncsát,
Melyen a vész idelökte!...

Felgyujthatod egedet
A legszebb hajnal biborával,
A legégőbb nap lángöznével:
Akkor sem lesz béke szivemben,
Akkor sem láthatok én mást,
Csak a mit — vesztettem;
Csak a mindörökre letört
Gallyakat itt körülöttem;
Csak a lombok magasából
Porba bukott, kedves kicsi fészek
Dúlt fonadékát;
Csak hangtalan emléket
Az egykori dálnak:
Szállongó, röpké pihéket...

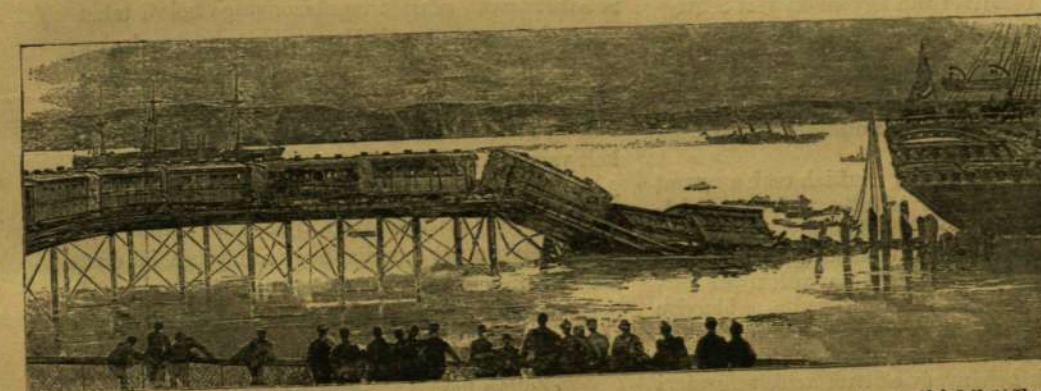
Endrődi Sándor.

Chilei harcosok tetemei a placillai csata után.

Német és orosz katonák találkozása a határszélen.

A «Crocodile» angol csapatszallító hajónak és vasuti vonatának balesete a portsmouthi kikötőben.

Wortley Devon-fajú úszója a londoni hizómarha kiállításon.
(A gazdasági rovatból.)

Li-Hung-Csang khinai alkirály.

Craig «Rob-Roy» bikája, Walter Gilbey «Mike» úszója a londoni hizómarha kiállításon. — (A gazdasági rovatból.)

fogva igen természetesen sok ily téli egyesület is van Kanada minden részében. Így van Mont-realban egy klub, melynek tagjai főképp hó-korcsolyázással foglalkoznak: e célra ugyan-azokat a képünkön is látható hótalpakat használják, melyek Európában a norvégoknál és lappoknál is divatosak, s a melyekkel állítólag gyalog is csak oly könnyen lehet a sarkvidéki havon elfutni, mintha száánkán ülnének. Az említett klub igen tekintélyes emberekből áll, s régi szokásai közé tartozik a «bouncing» azaz az idegenek feldobása, mely képünkön látható sajátos szertartásnak csaknem minden Kanadában megforduló előkelő férfi részese. Az új tagot háromszor dobják fel kiabálások és éljenzések között s csak ekkor tekintik magukhoz hasonlóknak, ép úgy, mint nálunk uri vadász csak az lehet, kit szerencsés első lövése után a puskavesszővel ilyenül felavattak. A sajátos mulatság, mint mondják, nem kellemetlen, ki-vévén a közvetlenül ebéd utáni időben, és soha-sem fordul elő vele szerencsétlenség.

MILLIOMOS SIKKASZTÁS.

(Képpel a 36-ik oldalon.)

Az új évszázad napjainak, a lefolyt hétnek nálunk legszenzációsabb eseménye a *milliomos sikkasztás*, a mily összegű még nem fordult elő nálunk, s a mely ép egyik legrégibb — és «csalhatatlannak» tartott — hazai pénzintézetünket sújtotta. E szomorú eset részleteinek leírása és szomorú hőse dolgainak ismertetése foglalják el egy hét óta, — némileg a választási mozgalmak híreit is háttérbe szorítva, — politikai lapjaink hasábjait.

A mi ez esetről eddig nyilvánosságra került, azt (mellőzve az időközben megzafolt álbi-
reket) összefoglalva megtalálhatja az olvasó társ-lapunk, a «Politikai Ujdonságok» legutóbbi számában. Lapunknak azonban szintén fog-lalkozni kell ez esettel, mint olyannal, mely társadalmi életünk egy kör-jelenségének, a hir-telen, bármilyen módon való meggazdagodás vágyá-nak egy új katasztrófáját hozta nyilvánosságra.

Első sorban a legtöbb ember azt kívánja tudni, már akár közönséges kíváncsiságból, akár la-
vateri koponyatani tanulmányok szempontjából, — milyennek lehetnek az arczvonásai, milyen lehet a koponya alakulása, külsége annak az ember-nek, kit oly emberismerők, a minőknek kell lenni egy nagy, hazánkban egyik legnagyobb pénzintézet vezetőinek, ellenőreinek, felügyelői-nek — teljesen megbízhatónak, feddhetellen-nek tartottak évek során át, s a ki a nagy bizalom-mal, mely milliók kezelését bízta rá «becsületes» arczot mutatva, ily rengetegül galád módon visz-sza tudott élni: egy milliót sikkasztott el, hogy azt gazdagodására, élvezeteire, nemtelen vágyai-nak kielégítésére s örült pazarlásokkal járó kedvteléseire fordítsa.

Ennek a kíváncsiságnak vagy arczkép-tanul-mányozásnak kielégítésére ez esetben alig volt mód, mert a milliomos sikkasztónak, a ma már oly szomorú nevezetességgé jutott *Piuf-sichnak* arczképe, legalább az utóbbi évekből, nem maradt fenn, csak tán gyermekifjú, tanuló éveiből. Irják is a lapok, hogy legbensőbb férfi, sőt női barátai sem bírhatták rá az utóbbi években, hogy lefényképeztesse magát. Ezt a vonakodását akkor sokféleképp magyarázták, pl. hogy *babonás* volt, azt híven, hogy a fényképezés veszedelmet hoz rá, — most már valószínűbb azonban az a másik feltevés, hogy már évek óta érezte azt, hogy nem *tiszta* a keze, s gondolt arra is, hogy a fénykép egy távol világzásba menekülni igye-kező sikkasztónak könnyen a nyomára vezet, mi-előtt a büntető igazságszolgáltatás karjai közül kimenekülhetne. Bármint legyen: arczkép, fénykép róla nem található, sőt még az első hazai takarékpénztár főbb tisztviselőinek valami ünnepélyes alkalomra készült arczképgyűjte-ményéből is hiányzik az ő — az egyik legfőbb tisztviselő, a főpenztárnok — arczképe.

Lapunk egy barátjának mégis sikerült föl-fedezni egy, a legutóbbi évekből származó arcz-képet. Az újabb időben annyira divatos *pilla-nalmi* fölvételeknek egyike ez, mely *Piuf-sichot* fényesen berendezett váci (városi) házának szobrokkal, vázakkal, díszítvényekkel gazdagon kitért kertjében, kártyajátékkal mulatozva, jó ismerősei, rokonai között tünteti föl.

Úgy értesülünk, hogy a fénykép is a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, — a fényképezést a sikkasztó annyira kerülte, hogy nem rendelt belőle példányokat, — s már a matricz is meg-semmisült azóta, úgy hogy csak nagy ritkaságul tekinthető az a példány, mely szerkesztőségünk birtokába került, s melynek hű mását itt kö-zöljük.

E képen a Vác-városi háznak a Dunára néző belső részét látjuk, az előtte elterülő ter-raszszal, virágágyakkal, dísznövényekkel. A ve-randa alatt egy kerek asztalka mellett ül *Piuf-sich Lajos* két nővel és egy férfival, kártyázva.

E társaságban az a férfialak, a kinek nines kalap a fején, s a kinek arczát képünk profilban mutatja, az *Piuf-sich*, a milliomos sik-kasztó. Ugyancsak e veranda alatt látható egy három tagból álló kedves gyermekcsoporth, a nevelőnővel. E gyermekek közül kettő a Knot-leányka, a dúsgazdag Szelenyi két unokája, kikre nagyatyjuk százezer forintot hagyott, s kiknek gyámjával végrendeletében *Piuf-sichot* bízta meg.

Ezek is áldozatai a derék gyámjapának, a ki a hagyaték kamatairól, állítólag több mint 40,000 forintról, el nem számolt. Magát a tőkét, mely hatósági letétben van, szerencsére nem bántathatta. Ez ártatlan gyermekeket ez a károsodás arány-lag tán még érzékenyebben sújtá, mint az intéze-tet a milliomos kár, mert a mit ezektől elvett, azt intézetek tőkéje, sem igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok vagyona nem pótolják.

A fényesen berendezett váci ház és a váro-sól félóránnyira fekvő nyári kastély — *Klarissza-lak* — már nem vigalmak és szórakozások tanyája többé. A mikorra kizöldednek, kivirulnak a most a tél leple által borított fák és dísznövé-nyek — akkorára a kieszen, dús fénytűzessel be-rendezett helyek már valószínűleg gazdát ese-rélnék, — *névből* sem fogják viselni többé az előbbi birtokos *nevé*, hanem felváltják a kőya-vetyén legtöbbet ígérővel, — s az új birtokos-nak, ha majd a pazarul berendezett házak, par-kok kényelmét, élvezeteit is birtokba veszi, bő alkalma nyílik itt elmélkedni a világi dolgok hiú folyásáról, a melyekbe néha-néha, habár csak nagy ritkán is, a felsőbb igazságot szol-gáltató kéz is belenyúl.

Piuf-sichnak a váci Dunaparton levő azon há-záról, melynek képünk veranda-részét mutatja, következőképp írja nekünk váci levelezőnk, Csik-Volecz Sándor ur:

A váci háznak, mely nem tévesztendő össze *Piuf-sichnak* a városon kívül levő nyári kastélyával, a *Klarissza-lakkal*, utcai része nem sokat mutat. Nem is igen különbözik a jobb módú polgárok házától. De ha a Berkezz-utca sarkán le a Dunára kanyaro-dunk, egy impozáns épület áll előttünk. *Piuf-sich* ezt valószínűleg számításával építtette így, hogy a hajón utazóknak jól a szemébe tűnjék. A dunai részen t. i. egy magas kőbástya áll előttünk, a melynek az egyik sarkán egy csinos erkély van. A falak felett terül el a gyönyörű terrasz, egy valódosos tündérlak (mint ezt itten Erdősey fényképész keresztelte el) virágágyaival, faditványeivel és szobraival. A kilátás innen elragadó. Innen gyönyörködött *Piuf-sich*, hozzátartozóival és vendégeivel a szép kilátásban a Dunára, a rajta túl fekvő hegységekre és a leáldozó napra.

Hátrább a terrasztól van a tulajdonképeni udvar. Ebben jobbra, balra és a háttérben az épületrészek. Az épületeknek Dunára néző részét csinos erkély-kék díszítik, a falakat pedig folyondárok fedik el.

Az épület részei: 12 szoba (háló, lakoszobák, sza-lónok, ebédlők), 1 fürdőszoba, 2 konyha, egy nagy pince közönséges használatra, 1 jeges pince, 1 istálló 5 lóra, 2 kocsiszin, és egy külön házmeisteri lakás. A háztól oldalást van egy külön kert 2 üveg-házsal. A kert és a park öntözésére külön vízvezeték van berendezve. A lakrészek egymással villamos jelző-vel és telefonnal vannak összeköttetve. A szobák ál-landóan a legelegánsabban voltak beburorozva. A tün-dérlak őrzése egy állandó házmeisterre és egy nagy neufundlandi ebre volt bízva.

Megjegyzem azonban, hogy *Piuf-sich* csak a nyarat s annak is csak egy részét töltötte vácz-városi há-zában, mert Váczon aluli 800 holdas tanyáján, úg-nevezett *Klarisszaházi* birtokán volt neki egy másik, pom-pásabb kastélya, és tulajdonképen ez volt nyári tar-tózkodásának fő székhelye. Itt fogadta többnyire pesti vendégeit. Itt tartattak a világra szóló dárúdok, s a gazda végre itt lötte meg magát. *Klarisszaháza* keletkezése csak néhány év előttről való, míg váci villáját *Piuf-sich* 12 év óta bírta. 12 évvel ezelőtt egy igénytelen házascska állt a mostani «tündérlak» helyén. Ezt *Piuf-sich Böber*-től örökölte, ehhez vett

4 szomszéd ház-telket, és így lett évről-évre tágasabb és díszesebb e lak.

A kőbástyát, a melyen a veranda áll, szintén 10—12 évvel ezelőtt építtette fel. Most minden a legesendesebb a váci házban, a házmeister a legna-gyobb készséggel ad felvilágosítást mindenről. Rop-pant búsul szegény, mert nem tudja, ki ad neki ezután kenyeret.

LOVASSY LÁSZLÓ.

1816—1892.

Nagy-Váradról jelenti egy sürgöny, hogy Lo-vassy László, a pozsonyi országgyűlési ifjúság-nak a 30-as években lelkes vezetője, a kit az akkori reakcionárius kormány Kossuthal és Wesselenyivel együtt elfogatott és a ki tiz évi vár-fogságra ítélve, fogsága ötödik évében a börtön-ben megőrült s azóta mint szelíd tébolyodott a magyar kormány 600 frtnyi kegydíjából Nagy-Szalontán élt, — e hó 6-án, 72 éves korában ki-szenvedett.

Lovassynak szomorú élete történetét részlete-sen találja az olvasó a «Vasárnapi Ujság» 1872-iki folyamában. Most midőn arczképét közöljük, csak főbb momentumára kívánunk utalni a ma-gyar nemzet e martírijának.

Az 1832—6-iki országgyűlés után gr. Pálffy Fidélt lett az ország főkanzellárja, egy tehetsé-gtelen és érdemtelen férfiú, kinek azonban nagy bece volt a bécsi kormány előtt, mert, a törté-netíró szerint, ő volt az országban a legnagyobb aulikus s annyira nem hazafi, hogy még hazája nyelvét sem találta érdemesnek elsajátítani. A pozsonyi országgyűlési ifjak, köztük Szemere Bertalan, Vukovics Sebő és Lovassy László «Tár-salkodási egyesületet» alapítottak, mely «az em-beri jogok terjesztését» tűzte maga elé. Ennek az egyesületnek Lovassy volt az elnöke, ki ak-kor, midőn az országgyűlésről hazatérő Wesse-lényinek Pesten fátylós zenét adtak, üdvözlő beszédet tartott, mely úgy szónoki szépsége, mint merészsége által országsszerte feltűnt. Ak-kor a kormány hat ifjút eltiltott az ügyvédi vizs-gától, de a hogy Pálffy lett a főkanzellár, katonai karhatalommal kezdte üldözni az ifjakat, s a hol találta, elfogatta őket.

Lovassy 1836 május 30-ikán önként jelentke-zett a hatóságnál, mely többekkel együtt men-ten letartóztatta s őket, hűtlenségi és felségárú-lási pörbe fogván, a pesti Uj-épületbe záratta. A nagy fölháborodást keltő pör azzal végződött, hogy Lovassyt, a ki akkor még csak 21 éves volt, tiz évi börtönre ítélték, Spielberg várába zá-rták, honnan az 1840-iki országgyűlés által ki-eszközölt amnesztia már csak egy lelki ronesot adhatott át hozzátartozóinak abban az ifjuban, kit «lángeszű»-nek, «tevékeny»-nek, «nagy ész»-nek jelez ama kor történetírója, s kihez a nem-zet teljes joggal köthette azt a reményt, hogy a nemzetnek egyik világító vezér-oszlopa lesz.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Szávay Gyula. Költemények. Budapest 1892.

Megjelenésre utolsó volt a versekben ugyancsak bőterműű ő esztendőben, de költői becsre koránt-sem tartozik az utolsók közé. Szávay Gyula nem kö-zönséges költői adománnyal van megáldva, meg-mutatta ezt verseinek már első — 1884-ben meg-jelent — gyűjteményével, a melyben nemcsak egy kezdő író szárnypróbálgatásait látnuk, hanem néhány valóban szép költeménynyel is találkozunk. Új kötete, a melybe különben első gyűjteményéből is sokat átvett, szintén tanubizonyosítja költői tehet-ségének, bár némi csatlódást is érzünk olvasásakor, mert határozott fejlődést, haladást alig látnuk újabb költői termékeiben. Ez nem tehetségszegnek hiányá-ból, hanem valószínűleg onnan ered, hogy vagy kell vagy sem, folyvást erőlteti az élezt és a gúnyt. A tréfás hangot hajhászva sokszor mond képtelen-segeket, mint a «Levél Gerő Gyulához» című versében, melyben azt mondja, hogy a hópihét, ha orrá-t nem találja el, fölveszi a földről és orrára teszi. Él-czelődésében izetlenségek is fordulnak elő, például «Fiamhoz» című versét így kezdi:

«Zoltán fiam, ki engem úgy szeretsz,
Hogy büszkébb vagyok, mint a sósperecz,
(Mert jobban tán még azt sem szereted,
Holott pedig azt meg is eheted).»

Élezelése gyakran a czinizmusba csap át, mint a fiához intézett apai tanácsokban. Ép úgy nem tudja megtartani a kellő mértéket ott, a hol korunk ferde-segeit és hibáit ostromozza, mint pl. a «Régi istenek»-ben, a mely különben ugyesen van írva, de mégis inkább mutatja a gyakorlati verselőt és zsurnalisztát, mint a költőt. Milyen mások azok a költeményei, me-lyekben lelkét egészen átadja a költői hangulatnak s nem gondol rafinírozott elmésségekre! Ilyenek, hogy egy pár példát idézzünk az «Úl Arany né gyász-ban», «Testvére lelkem», «Urunk ki megszületél» kezdetű költemények. A kötetet egy-egy rövid drá-mai költemény nyitja meg és zárja be: «A munka» és «Március tizenötödike»; a kisebb költemények pedig három ciklusba oszolnak következő címek alatt: I. Dalok, énekek. II. Elbeszélő és leíró versek. III. Hangulatok, gondolatok. A 19 ivre terjedő, csi-nos kiállítású kötet a szerző tulajdona, s ára 2 frt. Mutatványul közöljük az előhangul szolgáló köl-te-ményt.

Harmatozva.

Hull a harmat, cseppje csillog
Zöld levélen, friss virágon;
Mindenik csepp tükörében
Téged látlak, ifjúságom.

Még lelkeimmel méla hajnal
Lágy fuvalmú árnya játszik,
Még tavasz van, lán a róz-a
Most ért bimbófakadásig.

Ah, de már az ég vöröslök,
És a hajnal arca lázban.
A tavasz is halni készül,
Homlokán sárgult kalász van.

Hát siessünk! kertescskémnek
Pár virágát szedjük össze.
Gyöngyvirág is, ciprus-ág is,
Rózsaszál is legyen közt.

Mindegyik szál, mely magát itt
Ingó száron hajtogatja,
Csöndes órák megfogant és
Kivirágzott gondolatja.

Metszek egyet minden töről
S végbúcsúnkra néked szánom,
Múlt tavasz hajnalával
Nyárba hajló ifjúságom...

Friss virágon, zöld levélen
Harmatos gyöngyökre válva
Szivárványos színbe' csillog
Lelkem annyi ifjú álma.

Édes álmok, szálljatok most
Napsugáron fellegekre,
Fellegeknek róza-szárnyán
El nyugotra, el keletre.

S kerteken, hol dal, virág még
Hajnal-álmát álmodozza,
Szálljatok le, hulljatok le
Permetezve, harmatozva.

A Budapesti Szemle januári füzetének tartal-mát *Berczik Árpádnak* a tud. akadémia mult évi október 5-iki ülésén tartott székfoglaló értekezése nyitja meg «A negyvenes évek magyar politikai és irány-vígjátékairól», melyben szimfoniómunkunk fejlődő korszakát jellemzi, s egyenkint ismerteti azokat az írókat és műveiket, kik szinpadon a kor irányesz-méinek és politikai hangulatának kifejezését adtak. *Wlassics Gyula* dolgozata: «Új irányok a büntető-jogban» a jogász közönséget érdekelhetik. Széles esz-mekörben mozog otthonosan és tanulságosan. *Nend-vich Károly*, az agg tudós, «Három hónap Afrikában» czímen írja le 1889-ben (hetvenhárom éves korában) Tunisban tett utazásait, a látottak benyomásait, az út tapasztalatait, a népet, szokásokat, történelmi emlé-keket. A kötet további tartalma:

«A selyemruha» című elbeszélés *Vadnai Károly*-tól, «Szeretet» című költemény *Lévay Józseftől* s *Coppée* «A bíró» című költői elbeszélésének fordí-tása *Endrődi Sándortól*. *Harasztai Gyula* «Újabb né-zetek a francia irodalomról» című közleményével, *Losonci Lipót* pedig a műcsarnok teli tárlatának ösmertésével járul a tartalomhoz. *Balassa József* és *Volf György* az a ki, a mi hangsúlyáról értekeznek.

Egy cikket a Chiliben pusztított polgárháborút írja le. A könyvismertetések a kereskedelmi miniszterium 1890-iki jelentését, *Polner Odón* «Magyarország és Ausztria közjogi viszonya» című munkáját, *Man-rovichnak* «A tavak országából» könyvét veszik figye-lembé és *Igmándi* «Magyar szellemi élet» című arczképes albumát kísérik helyes észrevételekkel. Végül pedig a szerkesztőhöz intézett «nyílt levél» *Ráth Mór* kiadónak ama levelében, melylyel az «Ott-hon» nevű író körnek küldte meg kiadványai egy ré-szét és mely levelét nyilvánosságra hozták — talál megjegyzésekre való dolgokat és szerényebb hangot ajánl «az ő írójával» (Arany, Eötvös, Csiky, György Vilmos, stb.) szemközt. A «Budapesti Szemle» a tud. akadémia támogatásával, *Gyalai Pál* szerkesztésében jelenik meg s ára egész évre 12 frt, félévre 6 frt.

Petri Mór. Költemények. Budapest 1892. *Hor-nyánszky Viktor* bizománya. Erős költői tehetség és határozott egyéniség nem nyilatkozik e költémé-nyekben, de bizonyos emelkedett hangulat s az esz-ményekért hevíülő lélek nemes ábrándja rokonszen-vessé teszi a költőt, ki a csöndes, borongó érzelmek tolmácsolására nem egyszer megtalálja az igaz han-got, mint pl. a «Múlt vágyak» és «Az erdővel» című dalaiban. De van sok színtelen, lapos verse is, melyek legkisebb nyomot sem hagynak az olvasó emlékezetében.

LOVASSY LÁSZLÓ.

Magyarország tisztai cím- és névtára. Az orsz. statisztikai hivatal szerkesztésében és kiadásában most jelent meg *Magyarország tisztai cím- és név-tárának* XI. évfolyama. Rendszeres áttekintésben vannak a vasok köztben felsorolva az országgyű-lés két házának tagjai, a magyar és közös miniszte-riumok és hatóságok tisztai személyzete, az egyházi hatóságok, a horvát-szlavon tartománygyűlés és orsz. kormány, nemkülönben a megszállt tartományok orsz. kormányzata és egyházi hatósága. Függelékül teljes névsorát adja a pénzintézeteknél, biztosító tá-rsaságoknál, a tudományos és más országos érdekű társulatok és egyleteknél alkalmazott tisztviselőknél, tagoknak és intéző egyéniségeknek. Végül a kezelés megkönnyítése céljából «névmutató» egészíti ki a munkát. A terjedelmes kötet ára 5 frt.

Új zeneművek. A pesti kórvonnyomda részvénytár-saság kiadásában újabb an következő új zeneművek jelentek meg: *Négy eredeti magyar dal*, énekhangra és zongorára szerző *Schwarz Viktória*. Ára frt. — *Hat eredeti magyar dal* dr. *Kodás Gábor* «Gyöngy-élet» című népszimfoniából, *Goll Jánostól*. Ára 1 frt 50 kr. *Munkácsy Mihály*nak van ajánlva. — *Az évszakok*. Dalok *Pósa Lajos* költeményeire, szerző *Ogyek*. Ára 2 frt. — *Sipulusz nótá*. (Ide azzal a ku-pával.) Szövegét és zenéjét írta *Pap Zoltán*. Ára 80 kr.

Az operaszínházról. Az opera intendánsa *Bianchi* *Bianka* kisasszonyt ismét szerződtette. A művész, a

mint halljuk, 14,000 frt fizetést kap hat óra, ezen-kivül az intézet fizeti helyette az adót és a bélyeg-költségeket, mi szintén vagy 2000 forintra rug. — *Lantes* Assunta kisasszony megvált a színházról, a minek egy heves jelenet az oka.

Lantes Assuntának, a spanyol művésznőnek kellett volna e hó 2-ikán énekelni az «Aida» opera főszere-pét. Mikor öltözködni kezdett, megjelent az öltözö-ben a másik primadonna, *Hilgermann Laura* szoba-lánya is, elhozva asszonya piperezőit, melyeket ki is rakott. *Lantes* Assunta ezt kikérte magának, s nagyon hevesen kijelentette, hogy ha nem hagy-ják magára, úgy nem énekel és egyuttal félrelökte kollégájának piperezőit. A nagy zajra figyelmessé lett a színház egész személyzete és telefon utján kö-zölte az intendánsal a tényállást. Gróf *Zichy Géza* azt telefonozta vissza, hogy ha *Lantes* nem akar énekelni, ne énekeljen, de ebben az esetben tekintse magát minden kárpótlás nélkül elbocsátottnak. Az ingerült primadonna erre elhagyta az öltözőt, s az előadáson helyette *Vasquez* grófné énekelte a cím-szerepet. E jelenet következtében kellett *Lantes* Assuntának a színházról megválni.

A műcsarnok téli kiállítása állandó vonzó erőt gyakorol a közönségre. Mint már közöltuk, a két arany-érem egyikét *Iszraels József* a nagyhírű hol-landi művésznek adta gróf Csáky Albin miniszter a a pályabírók javaslataira. A kitüntetés híré a hol-

landi művészek egyesülete nagy örömmel fogadta s annak elnöke, *Mesdag Hendrik Willem*, a szintén kiváló művész, a képzőművészeti társulathoz inté-zett levelében fejezte ki köszönetét a megtisztelte-tésért.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémia e hó 3-iki ülésén dr. *Pasteiner Gyula* levelező tag tartotta meg székfog-laló értekezését, érdekes tárgyat, a *Mátyás király* idejéből építészetet választván tanulmánya tár-gyává.

A *Mátyás* korabeli építészetnek — ugymond — egy emléke sem maradt fenn, tehát csakis írott kut-fókra vagyunk utalva s ezek is nagyon hiányosak, a melyeket *Pasteiner* szigorú kritika alá veti. A kut-fókhoz tartoznak még a Buda várát ábrázoló képek is, különösen a *Schedel*-féle krónikában levők: azo-nban az építőművészet szempontjából ez is keveset nyújt. De mégis azt látjuk e képekben, hogy a királyi várban a legkülönbözőbb épületek voltak összeszu-folyva, hogy tehát nem volt még a kellő térség arra, hogy a renaissance építészeti kényelmeseen kifejölhe-tett volna. E szerint, úgy látszik, hogy az építő mű-vészek feladata az épületek belső díszítésére és át-alakításokra szorítkozott. Ezután *Heinrich Gusztáv* a «Német végzet-tragédia eredetéről» olvasott föl tanulmányt. A dolgozat töredék egy nagyobb mun-kából, a mely a végzet-tragédia lényegét és törté-ne-tét tárgyalja. Végül *Munkácsy Bernát* ismertette a

Simonyi Zsigmond szerkesztette. Hunfalvy-album-ot, a melyet tisztelői a Hunfalvy Pál felszázados akadémiai tagsága emlékére adtak ki.

A történelmi társulat a hó 7-iki ülésén Majláth Béla elnök felolvasta gróf Széchenyi Antal elnök levelet, mely tudatja, hogy Marczali könyvének, «Mária Terézia életrajza» displicenciáját ő felségének, átnyújtotta a ki felhatalmazta őt, hogy elismerését tudassa a társulattal.

Szilágyi Sándor titkár jelentette, hogy újabban ban alapító tagokká lettek: Eszterházy Miklós gróf Dessewffy püspök és 7 vármegye és város, az utóbbiak között 3 olyan, a melyet szászok laknak. Megállapították ezután a társulat február hó 18-án tartandó közgyűlésének következő tárgysorozatát: Elnöki megnyitót; titkári jelentés; elnökök és választmányi tagok válasza; Fraknói Vilmos felolvasása: «Olaszországi kutatásainak eredményéről.» A felolvasó ülésnek egyetlen tárgya Karácsonyi Jánosnak «Kik voltak az első érsek?» című tanulmánya volt, mely azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy kik intézték Magyarországon a térítési munkáját. A kútfők szigorú bírálatát után Karácsonyi arra az eredményre jut, hogy az egykorú források két külön személynél beszélnek, azok mindegyike tevékeny részt vett a nemzet megtérítésében: egyik Radla Anasztáz, előbb pannonhalmi

lete alatt. Szavazatjoga ez idő szerint százötvenkét rendtagnak van, kiknek egy része *Fehér* Ipoly, szegedi tankerületi főigazgató, a más *Villányi* Szaniszló esztergomi, a harmadik *Franciscus* Norbert győri házfőnök és igazgató jelölése mellett csoportosul. Mindhárom a hazai tudomány és közoktatásügy terén érdemes, minden ízében magyar és javakorabeli férfiak. Bármelyikre essék társai többségének és a korának bizalma, a nagyérdemű Benedek-rend méltó főpapot nyer.

MI UJSÁG?

A «*Vasárnapi Ujság*» mai száma három íven jelenik meg, magában foglalva a «*Vasárnapi Ujság*» 1891-iki évfolyamának tartalomjegyzékét is.

A «*Világkrónika*» 1892. évi első számában *Hall Caine* «*A bünbák*» című nagy érdekű és a legelső angol művészek által illusztrált regényének közlését kezdtük meg. *Hall Caine*, az angol regény-irodalom egyik kitünősége, e regényhez a marokkói életből vette tárgyát s érdekesítő regény alakjában mutatja be eme nagy afrikai ország társadalmi viszonyait s a marokkói szultánnak és családjának dolgait. A regény főszereplője egy nő, kit erőszakkal a szultán háremébe

őriási sikkasztás is, mely új év napjára lett nyilvánossá az első hazai takarékpénztárnál. Egy milliónál jóval nagyobb összeg elikkasztása a legvagyonosabb országban és legnagyobb társadalomban is felháborodást idézne elő. Nálunk ily rengeteg összeghez most férközhettek először hűtelen kezek. Egy hét óta mindenki erről beszél, mindenki erről olvas, lesi a további fejleményeket, s mint valami rémdrámára további jeleneteket, mohón várja, ha vajjon az öngyilkos Piusichon kívül nem kerülnek-e újabb szereplők a szomorú, de szenzációs eseményekbe, melyekben a mai társadalom könnyű meggazdagodási törekvéseinek ragados láza oly megdöbbentően nyilvánul, örületes deliriumával, kétségbeesésével. A takarékpénztár részvényeseinek e hó 6-iki értekezlete elég nyugodtan folyt le. Az óriási tőkével rendelkező pénzintézetet a nagy károkozás nem rendítette meg. Az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjai megtérítik az egész összeget, ha rájuk bizonyul a mulasztás vádjá. Ilyen körülmények közt kezdődött a farsang, s bizony észre sem igen vették eddig, hogy már megkezdett. A kedélyek a választási mozgalmak is föltöbbször igénybe veszik. Máskor ilyenkor a nagy utvonalon kitűzött óriás lobogók

A MILLIOMOS SIKKASZTÁS. — TUNDERLAK VÁZON.
Piusich Lajos váci házában kertjében.

apát, majd Esztergom érseke; a másik pedig Asztrik, előbb pécsvárad apát, később Kalocsa érseke. Ennélfogva a mai hercegrövidítések nem Asztrik, hanem Radla Anasztáz utódai.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Egyetem Debreczenben. Debreczen városában az az eszme merült föl, hogy a honfoglalás ezred-éves ünnepére emléket állítsanak a kalvinista Rómában. Még az eszme kivitelére nem is szervezkedtek, Miklóssy Mózes debreczeni polgár máris 31,000 forint alapítványt tett a debreczeni ref. főiskola egyetemmé fejlesztésére.

A benczések főpátja. A pannonhalmi Benedek-rend eddigi főpátja, Vasváry Kolos hercegrövidítéssé nevezetvé ki, a rend tagjai most már az új apát kizemelésére gondolnak. Az apátot ugyan a király nevezi ki, de ama három közül, kiket a rend tagjai szavazás útján jelölnek ki, mint az állásra legméltóbbakat. A korona kinevezése rendezen a szótöbbséggel első helyre jölnie esik, bár 1829-ben is megtörtént, hogy a király az első helyre jelölt Rimely Mihály ellenében, a másodszorban jelölt Kovács Tamást nevezte ki főpátjává.

Vasváry Kolos helyébe az idén a hűsvégi szünidők alatt esik meg a választás Pannonhalmán, a királyi biztosi minőségben megjelenő győri püspök elnök-

hurcoltak, honnan hosszas viszontagságok után szabadul meg. Hall Caine-nek regényei mindegyike a legnagyobb feltűnést keltették, s első sorban a «*Bünbák*» tartozik leginkább művei közé. A művészes kiviteli képek közül első helyen felemlítjük ama jelenetet, mely *Abdurrahman szultán* háremének Tituan-ba való bevonulását ábrázolja. Továbbá a regény hősnője, Naomi, atyjának, *Israhel* ben Ollie-nek képét, midőn magát leánya elrablásáért «mi atyánk» ezen szavaival vigasztalja: «legyen meg a te akarod a földön.»

A farsangi hangulat nem valami vidám most a fővárosban, de az egész országban sem különb. Az egészségi állapotok még a kholera-járványok idejében sem voltak oly rosszak, mint most, egy szeszélyes időjárás nyár után, egy végtelenül enyhe, nyirkos tél közepette. Az influenza általános csapás mindenfelé. A fővárosban épen most érte el tetőpontját, s a nedves, lueskos időjárás folyton nagyon kedvez a baj terjedésének. A különböző járványos bajok sem szűnnek el; a difteritis némi vidéken valósággal öldöklő a gyermekeket. Budapest nagy a gyermekhalandóság. A december elején bezárt városi iskolákat e hó 7-ikén nyitották meg, de még nem bizonyos, hogy kedvezőbb körülmények közt-e, mint a hogy bezárták. Budapest hangulatát nyomja az az

a bálókra emlékeztették a közönséget. Most választási lobogókat tűznek ki, s megjelentek a kereskedelembe is a választási meleg időszak fehérei — a zászlós boltok, a hol a mandátumokhoz való anyagot készíttik, a korteslobogókat, a jelölt nevével és arcképével, a kokárdákat, a párt-jelvényeket, a mindenféle színű tollakat. Influenza, járvány, választási konferenciák, jelölti körutak, programbeszéd, szenzáció — ennyi mindennel kell megküzdnie az idei farsangnak. De elég hosszú arra nézve, hogy mindezeket túljelje s Karnevál végre is elfoglalja birodalmát.

A király, ki e hó 3-án kora reggel érkezett Budapestre az országgyűlés berekesztésére, e hó 6-ikán esti 9 órakor visszatért Bécsebe. A pályaudvarban ő felsége Ráth főpolgármestertől élénken tudakozódott Kamermayer polgármester egészségről s örömeinek adott kifejezést, mikor megtudta, hogy a beteg állapota jobbra fordult. Azután a jelen voltak tisztelgés katonáknak viszonzva, az udvari kocsiába lépett s ekkor a vonat elindult Bécs felé.

Az új országgyűlés. A budai királyi lakban e hó 5-én délután alig hangzott el a trónbeszéd, mely az 1887—92-iki országgyűlést feloszlatta, ő felsége azonnal összehívta az új országgyűlést. A királyi meghívó levél ugyanazon nap kelt, szét is küldött

a törvényhatóságokhoz, a képviselőküldési joggal bíró városokhoz; a hivatalos lap pedig e hó 6-ikán tette közzhírré. A király február 18-ik napjára hívta össze az új országgyűlést, Budapestre. A királyi meghívóval együtt a belügyminisztérium valamennyi törvényhatósághoz rendeletet intézett, s abban a választások idejét a január 28-ikától február hó 6-ikáig terjedő tíz napi időközre tűzte ki. A választási előkészületekre tehát alig három hét maradt.

Rudolf néhai trónörökös arcképe az akadémián. Szűgyény László, ő felsége személye körüli miniszter e hó 6-án átadta a m. tud. akadémia elnökének bold. Rudolf trónörökös főherceg és a m. tud. akadémia tiszteleti tagja életnagyság arcképét, melyet ő felsége Benczúr Gyula mesteriskolai igazgatóval készíttetett az akadémia képcárnak száma. A m. tud. akadémia elnöke vasárnap f. hó 10-én déli 12 órára hívta meg az akadémia minden tagját a nagybecsi ajándék bemutatására végett.

A szabadságharc emlékeinek muzeuma. Az aradi Kölcsey-egyesület elhatározta, hogy Aradon fölállítja a szabadságharci emlékek muzeumát. E célból felhívást tesz közzé a nemzethez, a melyben felszólítja a honfakat, hogy a szabadságharcra vonatkozó emléktárgyaikat engedjék át a muzeum részére, vagy ha életükben nem akarnak lemondani azokról, végrendeletileg hagyományozzák a muzeumnak. Az egyelőre esetleg meg is veszi a tárgyakat. A tárgyak bérmentetlenül is elküldhetők Aradra.

Farsangi hírek. A jurista bál szombaton, e hó 9-én lesz. Jenő főherceget egy küldöttség hívta meg rá, s a főherceg megígérte megjelenését.

Mai számunkhoz előfizetési felhívás van csatolva Kossuth Lajos életrajzára, a mely mű szerzője Dr. Vajda Emil évek óta gyűjtötte a munkához az adatokat s mint előfizetési felhívásban írja, személyesen járt műve ügyében Kossuthnál. Minthogy Kossuth Lajos a folyó évben ünnepli 90-ik születésnapját, szerző jubilaris életrajznak címezi a művet, melyet 20—30 képpel, s a Franklin-társulat nyomdája által díszesen kiadva fog megjelenni.

Mai lapunk hirdetési rovatában találják olvasóink az «Egyetértés» előfizetési felhívását, e nagy politikai napilapét, mely Csávoszky Lajos szerkesztése alatt most már 26-ik évfolyamába lép.

Az Athenaeum kiadásában megjelenő hírlapkiadványok közül a következőket közli mai számunk hirdetési rovata: a «Fővárosi lapok»-ét, mely a magyar szépirodalomnak egyetlen napi közlönye; továbbá a «Borssem Jankó» című ismert humoristikus hetilapét és a «Magyar Bazar» című szépirodalmi divatlapét.

HALÁLOZÁSOK.

GRAF EDE, főrendiházi tag, nyug. lovassági tábornok, a magyar kir. honvédségnek hosszú ideig volt adatlusa, ki részt vett a honvédség szervezésében is, meghalt e hó 3-án, 74 éves korában, Budapesten. Brassóban született, s a katonai pályára lépett már kora ifjúságában. A szabadságharcban Erdélyben a magyarok ellen küzdött. 1851-ben áttette magát a zsendárokhöz, 1855-ben Lombardiába ment s ott maradt az 1859-iki háború befejezéséig. 1860-ban ismét visszajött s mint zsendár-vezető részt vett a Magyar-Magyarországot. Ebbeli minőségében tett szolgálatait kapta az osztrák lovagi rangot. 1865-ben ő lett a Magyarországon állomásozó zsendárság parancsnoka. Az alkotmányosság visszaállítása után hasonló minőségben tették át Csehországba, de már 1868-ban visszajött Erdélybe, mint az erdélyi honvédek parancsnoka. 1875-ben mint altábornagyot állították át Budára József főherceg mellé. Ebbeli minőségében neveztek ki titkos tanácsossá s a 67. gyalogezred tulajdonosává. Nehány évvel ezelőtt nyugalmazták. Temetése, nagy katonai fényvel ment végbe. Ott volt Jenő főherceg, Bolfras vezérőrnagy, a király főhadsegédei, a miniszterek, számos tábornok és sokan a honvédségből.

MEHAMED TEVFIK, pasa Egyiptom alkirálya, e hó 7-én Kairóban influenza következtében meghalt. Az elhalt alkirály *Ismail pasa* legidősebb fia 1852 november 19-én született és 1879-ben atyja helyett vette át az uralkodást, miután amaz a szultán kívánságára lemondott. Utóda *Abbas pasa* (született 1874 július 14-én) testvéröccsével *Mehemed Ali Bey*-vel együtt évek óta a bécsi Terézianum növendéke és atyja halálának hírére Kairóba utazott.

KOMÓCSY LAJOS, hírlapíró, Komócsy József költőnk testvéröccse, 44 éves korában elhunyt, Budapesten. Több lapnak volt szorgalmas dolgozó társa, legutóbbi éveiben pedig a «Magyar Állam»-nak, melyet Lonkay Antal halála után több hónapig szerkesztett

is. A saját névtelen munkái közé tartozott, kik évekig dolgoznak kitartóan és ambícióval, nevüket azonban csak szűkebb kör ismeri.

BURIAN IMRE, nyug. kuriai bíró, 70 éves korában, e hó 2-án, Budapesten meghalt. Az elhunyt nemzetőri segédtest, majd őrnagy volt az 1848—49-iki szabadságharcban. 1861-ben Trencsénvármegye püchöi kerületét képviselte az országgyűlésen, majd Trencsénvármegye alispánja lett, 1868-ban a királyi táblához számfőként rendes bírónak, 1871-ben a semitőszékhez kiegészítő bírónak, 1877-ben pedig a kuriahoz bírónak nevezték ki. Mint ilyen 1886-ban nyugalmába vonult.

Elhunytak még a közelebbi napok alatt: Boérny LAJOS, nyug. főispán, ki régebben mint alispán több évig állt Pestmegye közigazgatása élén, aztán Hevesmegye főispánja lett, Törtelen, 85 éves korában.

GRÓF PONGRÁCZ JÁNOS, pápai kamarás és apát-plébános, 62-ik évében hosszas szenvedés után, Maribán.

TÓTH MÁRIÁN MIHÁLY, ferenczrendi aldozó pap és gimnázium tanár, Gyöngyösön 50 éves.

SZABÓ JÓZSEF, felfalusi ref. lelkész, ki mint a görögényi egyházmegye közügy-igazgatója, majd főjegyzője érdemes munkásságot fejtett ki, 73 éves.

HOLLÓSY JÓZSEF 1848/9-iki honvéd-huszárfőhadnaggy, temesmegyei tiszteletbeli főszolgabíró és takarékpénztári igazgató, Buziáson, 69-ik évében. Testvére volt a felejtethetetlen énekesnőnek, Lovonicsné-Hollósy Kornéliának.

UJLAKY KÁLMÁN, a bonyhádi ev. algmünizium tándra, életének 34-ik évében.

FARKAS PÁL, dr. Farkas László orvostudományi jeles főorvos édes atyja, Vácot, 81 éves korában.

FESZLI ÁGOSTON fővárosi nyug. tanácsnok, 78 éves; majd húsz évvel ezelőtt, 1873-ban vonult nyugalmába.

BALAS ZSIGMOND, M. Sziget békebírája, életének 69-ik évében.

LAZAR LAJOS, m. kir. honvédszázados, 38-ik évében, Déván.

SIMONYI ANTAL, az orsz. statisztikai hivatal tisztviselője, 71. évében; a hatvanas években mint előkelő fényképész nagy hírnévnek és köztiszteltettségnek örvendett.

KRÁLIK JENŐ, a főváros köztisztviselői polgára, ismert órási, ki az emeletől zuhanat le és szörnyet halt.

IDŐS VÉBER SÁNDOR, állami főszámszéli számvizsgáló, 50 éves korában, Budapesten, honnan Kolozsvárra szállították.

HARCSÁR IMRE, Nagykanizsa község jegyzője, 49-ik évében.

SCHUNDA JÓZSEF, 74 éves, Esztergomban.

SCHLEITER ANTAL, a magyar jelzáloghitelbank tisztviselője, 69 éves, Budapesten.

SOMOGYI PÁL, ügyvéd, 1848—49-iki honvédhadnaggy, 75 éves, Tatán.

PETHOVICS MISA, a zombori szerb tanítóképző-intézet tanára, Budapesten a tébolyházban, hova pár héttel ezelőtt szállították, s honnan hűt tetemet Zomborba vitték.

FISCHER KÁROLY építkezési vállalkozó, Budapesten.

MOLNÁR REZSŐ, tanfelügyelői tollnok, 34 éves, Egerben.

RÉTHY IENÁCS, Vác város nyug. polgármestere, 75 éves, Vácson.

LATINOVICS JÁNOS, bicsmegyei nagybirtokos, a közélet tevékeny embere, Baján.

BRÉNCÁN SÁNDOR, a kassai jogakadémia tanára, 50 éves.

BENE LAJOS birtokos, 48 éves, Görbön.

LIPCEY JÓZSEF birtokos, Ungmegye törvényhatósági bizottságának tagja, volt árvászeki elnök, 73 éves.

ÖZV. BÁRÓ GERLICY VINCEZÉNÉ, szül. Sztankovszky Erzsébet, régi magyar matróna, 91 éves korában, budavári lakásán.

ÖZV. FRÖLICH HENRIK, szül. Horváth Mária, nyug. ezredes özvegye, a szilágymegyei Sarmaságon, hova látogatába ment, s honnan Budapestre hozták holttestét, hol nagy kiterjedésű rokonságának gyásza mellett temették el.

ÖZV. ALBANTICH GYÖRGY, szül. Traiber Julia, köztisztviselőben élt urnó, 88 éves, Szegedben.

Gr. Erdődy István, a kir. főlovászmester neje, Thurn várban, Felső-Krajnában.

KECSEKÉSSY EDÉNÉ, szül. Pongrácz Olga báróné, huszárszázados neje, Budapesten, 27-ik évében.

ÖZV. GRÓF PONGRÁCZ RUDOLFNÉ, szül. Pongrácz Szidónia grófné, csillagkeresztűs hölgy, Krasznánban, élete 82-ik évében.

HÁZMÁN FERENCZ, szül. Winter Franciska, Budapesten.

ÖZV. FAZEKAS ALAJOSNÉ, szül. Horváth Mária, néhai félegyházi ügyvéd és orsz. képviselő özvegye, 58 éves, Félegyházán.

ÖZV. PETHŐ KAROLYNÉ, szül. Zseny Julia, 62 éves, Halasban.

ÖZV. RÓZSA GYÖRGYNÉ, Róza Ferencz apát-plébános édes anyja, 81 éves, Szegeden.

LEDEL LIPÓTNÉ, szül. Strádl Filippina, 71 éves, Veszprémben.

ÖROSZNAV VILMA, tekintélyes debreczeni család tagja, 14 éves korában.

MANDEL LÉREK, szül. Sternberg Mária, dr. Mandel Sámuel budapesti ügyvéd édes anyja, Nyirbátorban.

KÁLMÁN GYULÁNÉ, szül. Simon Emilia, ságvári ref. lelkész neje.

ÖZV. WANITSCHER LIPÓTNÉ, 70 éves, Aradon.

Szerkesztői mondanivalók.

London. *Duka Tiadár*. Az általunk küldött csomag címéről tévedésből maradt el az utca és házszám. Most vett sorából önmagunk általunk arról, hogy egy magyar hazafiak, ha pár napi késedelemmel is, de mégis csak feltalálta a londoni posta az egyszerűen Londonba küldött csomaggal a világváros a múltidőnyi lakossága közt.

A-Szentmárton. H. B. A «Vasárnapi Ujság» diszkiadásainak megrendelése ügyében írt levelét átadtuk a kiadó-hivatalnak.

Bécs. H. I. Szives tudósítását köszönettel vettük. A lapunk részére ajánlott illusztrált francia regényt azonnal megrendeljük.

Dr. V. E. Levele lapunk zártakor érkezett, s így a jelentést csak rövidítve közölhetjük. Ajánlat. Akácz alatt. Ábránd és álom stb. Egyik másik elég hangulatos s a verselés is megjárja; de ma már, mikor a magyar költő nyelv annyira kifejtett, hogy a mint Schiller mondja, gondolkodik az író helyett, igazán figyelemre méltónak még egyiket sem mondhatjuk.

Fokt. Feleki József. Levelét és a beklüdtött kötetet rendeltetési helyére juttattuk.

Nem közölhetők. Úde bájos gyermek. Százszor elmondott gondolat, csak annyi dicséretet jeyezhetünk meg a kis dalról, hogy elég jól van verselve.

Dal. Aludtál. Dalok. A második eredetijét nem ismerjük, a fordítás után itélve elég közpszerű vers lehet; különben Hugó Viktor dalából s Heine dalából is nagyon sok elvezett a fordításban.

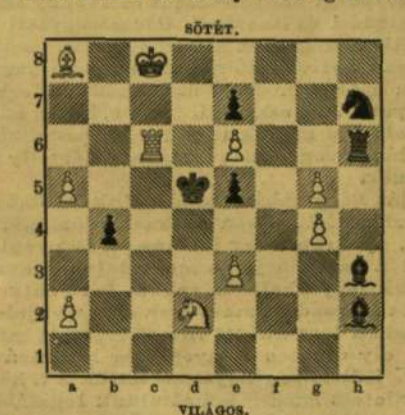
Összet. A télben is ugyan csak benne vagyunk, idejét multák már az őszi keserűségek.

A jüllőszóra (Legenda). Erkölczi tendenciája kifogástalan, de sajnos, mint vers annál nagyobb kifogás alá esik. Az ilyen dőcögős vers rosszabb a prózánál.

Három dal. Kétes során. Olyan buzgón... Legyen diltott... A két első jobbaeska, kivált a másik befejezése, de egészen egyik sem állja ki a kritikát.

SAKKJÁTÉK.

1699. számú feladvány. Behting 0. töl.

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

1700. számú feladvány. Gold Samutól.

Világos indul s a második lépésre matot mond.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 1891-ik évi 52-ik számában közölt képtalány megfejtése:

«Rég volt, hogy betelt az idők teljessége, S angyalok hirdették: «Embernek béke!» Majd kétezer éve, hogy üres a jászol, S beteltemi csillag, te mégis sugárol.»

Heti naptár, január hó.

Nap	Katholikus és protestáns	Görög-Orosz	Isaacita
10. V. Vilmos pk.	C 1 Pál remete	29 F. Apró sz.	10 bőjt J.
11. H. Hygin p.	Fraktioz	30 Ania sz. v. 11.	
12. K. Tacian vt.	Tacian	31 Melánia	12
13. Vidor pk.	Vidor	1 Január Ujvő	13
14. C. Bódog ált. vt.	Bódog	2 Szilveszter	14
15. P. Pál remete	Laski J.	3 Malakias pr. 15	
16. S. Marcell pk. vt.	Marcell	4 70 apostol	16 Sáb. W.

Holdváltás. ☉ Holdtőlte 14-én 4 óra 43 pk. regg.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós.
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Fekete, fehér és színes selymeket méterenként 45 kr.-tól 16 frt 65 kr.-ig sima és mintázott mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző színben szállít, megrendelt egyenlőnként, vagy végeken is postabér- és vámentesen Henneberg G. (es. kir. udv. szállító) selymegyára Zürichben. Minták postaföldalval küldetnek. Svájczba ezimást levelek 10 kros bélyeg ragasztandó. (1)

Eucalyptus-szájesszencia!!
(Osztr.-magyar szabad., kitüntette Párisban, 1878.)
A legerősebb, tartalomdúsabb (78% hatóanyag) legismertebb higiénikus készítmény, a szájjápolásra, a rossz szag megszüntetésére, a fogak fentartására s övszer gyanánt a torokbajok ellen; alkalmazásai és használati utasítással **Med. Dr. Faber C. M.**, bold. Miksa császár ő felsége udv. orvosától. 1. üvegcévre frt 1.20. — Szétküldési raktár: Bécs, I., Bauernmarkt 3, és minden bel- és külföldi gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben. 4512

Patkószögek gummi-betéttel.
Legjobb a sima kocsintalra. Teljes elhasználásig alkalmas!!
Pártalás lehetetlen.
Szabadék-tulajdonosok
E. GÖTZE & Co.
BERLIN S. & Co.
Jacobstrasse 79
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy diszoklevél. **RÁTH MÓR** Legfels. elismerés
könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése
Budapest, Gizella-tér, a Haas-palotában.

Ezen több mint 35 éven át közbizalomban részvételű könyvkereskedés és könyvkiadóhivatal, a Királyi kamara, József főherceg és családja, Koburg herceg és hercegnő, m. kir. Egyetem, m. tud. Akadémia, Nemzeti Múzeum, Országgyűlés, az Érseki, Püspöki kar, Clerus számos tagjának, a Budapesti és több vidéki kir. tábla, a legtöbb kir. Törvényszék. Ügyvédi kamarák, Jogászegyletek, a legtöbb előkelő ügyvéd és bíró, a m. Földhitelintézet és számos központi nagy országos és néhány száz vidéki felsőbb és alsóbb iskolák, Közművelődési és Kaszinói, Olvasó-egyleti könyvtárak, a polit. és tud. élet legtöbb kitünőségeinek stb. könyvtársa, ezáltal is főzéljének fogja tekinteni az általános nyilvánuló népszerűséget fenntartani.

Mindenemű irodalmi megbízásokat a legnagyobb figyelemmel és a lehető legutányosabban eszközöl. Minden, bárhol és bárki által hirdetett bármily nyelvű, lezártított árú művek is, lehetőleg postafordultával expedíáltnak és minden, más kiadónak vagy antiquáriusnak bármily nyelvű katalógusai is bérmentve elküldetnek.

Saját nagyszabású kiadásaink különös figyelembe ajánlhatók; ezeknek jegyzékét különösen azoknak ajánljuk, kiknek sem idejük, sem kedvük a számos, gyakran nagy felfüggetlenségű szerkesztett könyvjegyzékekből a valóban jó és megvételre érdemes műveket kiszemelni. Saját kiadásaink jegyzékét, melyekkel bérmentve szolgálunk, a legmegbízhatóbb irodalmi tanácsadók, mert csak elismert jelességű, díszesen nyomtatott, jutányos, részben lezártított árú válogatott műveket tartalmaznak; minden — mai nap oly divatos — nyelviség kizárásával.

Különösen figyelemre méltó a t. közönséget, hogy az Antikváriusok által hirdetett minden mű általunk legalább is azon áron kapható, mely az 6 katalógusaink előfordul, hiszen ezen katalógusok nagyrészt csak az árak ügyes csoportosítása által érik el az „olcsóság” látszatját, saját kiadásainkat új példányokban pedig ők is csak tőlünk szerezhetik be. 4567

Ké-

pes Családi Lapok, szerkesztő: Tolnai Lajos főmunkatárs dr. Váradi Antal. — Magyarország legolcsóbb és legérdekesebb heti lapjának előfizetési ára: egész évre... frt 6.— félévre... frt 3.— negyedévre... frt 1.50
Mutatványszámok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. Kiadó-hivatal: Budapest, nagy-koronautca, 20. sz.

Hirdetések elfogadtnak a kiadóhivatalban, Budapest IV., Egyetem-utca 4. sz. a.

A „Franklin-Társulat” kiadásában Budapest megjelent és minden könyvtárnál kapható:

A TENGHER ÉS SZERELEM HULLÁMAI.

SZOMORÚJÁTÉK ÖT FELVONÁSBAN

Irta

GRILLPARZER FERENCZ.

Fordította

IVÁNYI JENŐ.

Ára füzve 30 kr. — Postán bérmentve megküldve 35 kr.

(Az „Olcsó Könyvtár” 305. száma.)

MAGYARHON-ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGIDŐBB HIRNEVŐ ÓRAÜZLETE.

Alapították 1847.

Brauswetter János
Szegeden. C. és hite. kizárólagosan azab. Chronometzer- és műszer- és órák-üzlet.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölhetők.

BORSSZEM JANKÓ
Itt az igaz nemzeti párt!

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

BORSSZEM JANKÓ

A Borsszem Jankó előfizetési ára: Negyedévre... 2 ft. Félévre... 4 ft. Évesre... 8 ft. A Borsszem Jankó kiadóhivatala Budapest, Gizella-tér, a Haas-palotában.

A Borsszem Jankó előfizetési ára: Negyedévre... 2 ft. Félévre... 4 ft. Évesre... 8 ft. A Borsszem Jankó kiadóhivatala Budapest, Gizella-tér, a Haas-palotában.

A Borsszem Jankó előfizetési ára: Negyedévre... 2 ft. Félévre... 4 ft. Évesre... 8 ft. A Borsszem Jankó kiadóhivatala Budapest, Gizella-tér, a Haas-palotában.

A Borsszem Jankó előfizetési ára: Negyedévre... 2 ft. Félévre... 4 ft. Évesre... 8 ft. A Borsszem Jankó kiadóhivatala Budapest, Gizella-tér, a Haas-palotában.

Mutatványszámokat a fentebb elősorolt lapokból megköszönve küld a Athenaeum kiadóhivatala (Budapest, Ferenciek-tere).

A Borsszem Jankó előfizetési ára: Negyedévre... 2 ft. Félévre... 4 ft. Évesre... 8 ft. A Borsszem Jankó kiadóhivatala Budapest, Gizella-tér, a Haas-palotában.

A Borsszem Jankó előfizetési ára: Negyedévre... 2 ft. Félévre... 4 ft. Évesre... 8 ft. A Borsszem Jankó kiadóhivatala Budapest, Gizella-tér, a Haas-palotában.

A Borsszem Jankó előfizetési ára: Negyedévre... 2 ft. Félévre... 4 ft. Évesre... 8 ft. A Borsszem Jankó kiadóhivatala Budapest, Gizella-tér, a Haas-palotában.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az EGYETÉRTÉS.

a mely az új évvel immár 26. évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség legtekintélyesebb lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatosága, kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették népszerűvé. A kormány körében előforduló eseményekről az „Egyetértés” olvasói értesülhetnek első sorban. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb, tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. Bármely párthoz tartozzék is a képviselő, beszéde az „Egyetértés”-ben a legterjedelmesebben közöltetik. Ez az óriási terjedelmű lap egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi célzattal szolgál, mert naponként megtalálja benne a családot, a hölgyvilágot, a maga szépirodalmi olvasmányát a világirodalom legkitünőbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárczacikkeket legjobb íróinktól, divattudósítást Párisból stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az „Egyetértés”-nek e rovatával a versenyt kiállhatná.

S ezzel szemben ott van az „Egyetértés”-nek oldalakra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólétiérték tekintetében utólráhatatlannak van elismerve a magyar sajtóban. Egyik legfőbb érdeme az „Egyetértés”-nek, hogy az események ösmertetése körül soha semminemű tekintetektől sem hagyta magát befolyásolni, s mint teljesen független lap fölötté áll minden pártérdeknek és csak az igazságot szolgálja. Az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű országgyűlési tudósításainak is mindenkor a párttekinteteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerezte meg

a közelsímerést, mely abban nyilvánul, hogy az „Egyetértés” olvasói között minden pártból találunk híveket.

Az „Egyetértés” gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi s tőzsdei tudósításainak bőségével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évtized óta tudja már, hogy az „Egyetértés”-ben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az „Egyetértés” ma már nélkülözhetetlenné vált, mint a hazai kereskedelmi, ipar- és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az „Egyetértés” a legjobban informált lap Magyarországon.

A rendes rovatokon s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közölt bű tudósításokon kívül végre csak az „Egyetértés” három speciális rovatát említjük meg, melyek országos hírre tettek szert. Ezek: az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az

„EGYETÉRTÉS”-re,

melynek előfizetési ára: egy óra 1 forint 80 kr., negyedévre 5 forint s egy évre 20 forint. — Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

Az „Egyetértés” felelős szerkesztője és kiadó tulajdonosa: **Csávolszky Lajos.**

Az „Egyetértés” kiadó-hivatala: **Dalszínház-utca 1. szám. (Az operaházzal szemben.)**

Valódiság jelöl:

kitűnő és hathatós voltuknál fogva már 40 év óta a legjobb hírnévnek örvendő különlegességeink

Dr. Suin de Boutemard zamatos fog-szappana

a fogak és foghús épségartására és tisztítására a legjobb és legbiztosabb szer; 1/2 és 1/4 csomagokban 70 és 35 kr-ával.

Dr. Borchardt illatos növény-szappana

igen ajánlható az annyira kellemetlen szelplő, pörse-nés, pattanás, s más egyéb bőrtisztatlanságok, az ér-des, száraz és sárga bőr ellen, egyszerűsége és a legkitt-nőbb pipere-szappan. Eredeti csomagokban bepe-csételve 42 kr.

Dr. Hartung növényhajkencse, legjobbnak elismert hajerősítő s hajkihullást gátló hajkencse, tége-lyekben 85 kr-ával.

Dr. Hartung kinahéj-olaja, a haját erősítő olaj, mely annak puhaságot s fényt kölcsönöz. 85 kr-ával.

Dr. Lindes tanár növényi rudacs hajkencse, eredeti darabokban 50 kr-ával.

Balzsamos olajbogyó-szappan 35 kros csomagban. Dr. Béringuer zamatos korona-szesze, az Eau de Cologne quintessenciája, eredeti üvegekben 1 forint 25 kr., és 75 kr.

Dr. Béringuer fügyökér-hajolaja, üvege 1 frt. Leder testvérek balzsamos földi dióolaj-szappana, egy drb 25 kr., 4 darabos csomag 80 kr. Valamennyi fentebb felsorolt szab. cikk valódi minőségben a következő magyarországi raktar-kan kapható:

Budapest: **Török József** gyógyszer-tára, király-utca 12. szám alatt.

Továbbá: Kochmeister Frigyes utódai, Norada

Alsd-Kubin, Tyroler Józ. Arad, Ring gyógyszer-tára, Etele Armin.

Ar-Mároth, Bittó K. gyógyszer. Barta, Toperczer Alb. gy.

Balassa-Gyarmat, Csorvanyák György, Kanitz O. gy.

Besztérce, Kécskői Béla. Bonyhád, Straucher B.

Brassó, Roth Victor, Jekelius N. Müller Gy. gy.

Czegled, Bónus I. gy. Csernovics, Schmirch Ignác.

Golichowsky J. gy. Schmidt és Földes.

Debrecen, Csanak J. Dr. Rot-schnek v. Emil, gy. Geréb Gy.

Deés, Bruggovits és Rehak. Dobos, Balázs S.

Eger, Köllner Lőrincz gyógyszer. Eperjes, Osváld D.

Berkes, Dienes J. C. David Gy. Gohetsky József gy.

Fiume, Pavacic testv. gyógyszer. Fogaras, Gleim B. gyógyszer.

Földvár, Nádhera Pál dr. Hajdu-Bössörmény, Lányi M. gyógyszer.

Hód-Mező-Vásárhely, Kiss Gyula gyógyszer.

Kaposvár, Lejpegy Gyula. Kassa, Eschwig Floardo Ede.

Quirfeld K., Strauss D., Megay G. A., Wandraschek K. gy.

Kásmár, Geureich K. gy. Kéti-Vásárhely, Fejér L. dr.

Kolozsvár, Székely M. gyógyszer. Kovács P. és fia.

Komárom, Fekete Gyula, Kovács gy. Gruber L.

Körmöcsbánya, Ritter L. J. Lengyelóti, Harsányi L.

Léva, Boleman gy. Schubert Pál. Liptó-Sat-Miklós, Balló L. gy.

Lőcs, Klein Sándor. Lugos, Vártes Lajos gy.

Makó, Pócs A. gy. Laurenszky István, gy.

Marosvásárhely, Nándor. Maros-Ujvár, Erek, Ujvári S.

M. Várad, Kapp és Kékert. Medgyes, Breckner Károly.

Miskolc, Dr. Szabó Gy., Rácz Jenő, Ujváry Kálmán gy., Weid-lich Pál.

Mohács, Szendrői Jenő gy. Munkács, Traxler Fr. gy.

Nagy-Bánya, Haracek József és fia.

valamint Magyarországi legtöbb gyógyszer-tárban, illatszert- és gyógyszerkereskedésben.

ÓVÁS! Hamisítványoktól, nevezetesen a dr. Suin de Boutemard-féle fogszappan és a dr. Borchardt-féle illatos növény-szappan gyakran előforduló hamisítványaitól mindenkit óvunk.

Számtalan hamisító és hamisítások elárúsítói sújtattak már eddig is Bécsben és Prágában törvényileg, érzékeny pénzbirosággal.

Raymond és társ.,

Horgony-Pain-Expeller.

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölést esz, köszvény, tagszagatás stb. ellen legjobbnak ajánlhatjuk a t. cz. közönség figyelmébe. Egy üveg ára 40 és 70 kr. és a legtöbb gyógyszer-tárban kapható.

Csak horgonnyal valódi!

Kwizda-féle

korneuburgi állat-táp-por

lovak, szarvasmarha és juhok számára.

Közel 40 év óta legjobb eredménnyel a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánytól, rossz emésztéstől, a tej javítására, s a tehénnek teljes mértékben fokozására lényegesen támogatja az állatok természetes ellenálló képességét járványos behatások ellen.

Ára 1 doboznak 70 kr., 1 doboznak 35 kr.

Tessék a fennebbi védjegyre figyelni s határozottan Kwizda-féle korneuburgi állat-táp-por-t kérni. Valódi minőségben a gyógyszer- és drogeriákban kapható.

Magyarországi főraktár
Török József gyógyszer-tára, Budapest, király-utca 12.

Dr. Lengiel Fr.-féle nyírfabalszam.

Kir. szab. Svédhonra.

Már magában véve azon növényi nedv, amely a nyírfából kifolyik, ha annak törzseit meg-furkál, emberemlékeztől óta mint a legkiválóbb szelplő szer volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a feltaláló utasításai szerint, balzsammá alakították át, csak akkor nyer igazán nagy csodálatos hatást. Ha ente megkanykolt vele az arczot vagy más bőrrészeket, akkor mánap csaknem észrevehetetlen piteketek válnak le a bőrről, a mely ezáltal fehérré és gyöngyösdé válik. Ezen balzsam kintül az arczon a ráncokat és himlőhelyeket, ifjú arczsín, a bőrtnek fehérségét, gyöngyösdéjét és ödémét kiküszöböl, orvosság, bőrtáptát s a bőr minden más egyéb tisztatlanságát. Ara egy korsónak, használati utasítással együtt, 1 frt 50 kr.

Dr. Lengiel orvosi Benzoe-szappana a legalkalmasabb bőrtáptáló szappan, mely a bőrt gyengéd és finomná teszi s hivatalos van a nyírfabalszam hatását előmozdítani. Ára 60 kr.

Kapható minden jobb gyógyszer-tárban. Főraktár: Török József gyógyszer-tára, Budapest, király-utca 12.

Aradon: Ring S. gyógyszer-táránál. 4541

Gyógyszer-tár

„az arany bir. almához”

PSERHOFER J. Singerstrasse 15.

Vértisztító labdacok, ezelőtt egyetemes labdacok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan igen sok oly betegség létezik, melyben a labdacok csodás hatástokat bebizonyítottak. Sok évtized óta ezen labdacok általánosan igen el vannak terjedve, számtalan orvos rendeli azokat, s alig akad eset, melyben a kitűnő házi-szertől ne volna egy kis készlet.

Kérlek határozottan PSERHOFER J.-féle „vértisztító labdacokat” kérni, s arra ügyelni, hogy a dobozok tetején levő felírás minden dobozon a használati utasításban látható PSERHOFER J. nevével és pedig 99 veres 99 nyomasban.

Fagy-balzsam, PSERHOFER J.-től, 1 téglal megköltéssel 75 kr. Keskény utifü-nedv, 1 doboz 50 kr. bérn.

Amerikai köszvénykenőcs, 1 doboz 50 kr. bérn. Por lábizzadás ellen, 1 doboz 50 kr. bérn.

Golyva-balzsam, 1 doboz 50 kr. bérn. Élet-essencia (prágai cseppek), 1 doboz 50 kr. bérn.

megmunkált gyomr, rossz emésztés ellen. Egy üvege 22 krajczár.

Az itt felsorolt készítményeken kívül valamennyi az ausztriai lapokban hirdett bel- és külföldi gyógyszer-tárakban kapható, s minden esetleg raktáron nem levő cikket kívánatra pontosan a legutá-nyosabban beszerezhetik. Postai küldemények az összeg beküldése mellett, nagyobb megrendelések utánvétel mellett is, a leggyorsabban eszközöltenek. A pénz előleges beküldése mellett (legelőszertü-ben postautalványzval), a viteldi sokkal kevesebbe kerül, mint utánvétel mellett való kiküldésnél.

A fennebbi különlegességek kaphatók Budapestben is, Török József gyógyszer-tárban, király-utca 12. szám alatt.

A nagy krach!

A NEW-YORKI és LONDONI események az európai szárazföldet sem hagyták érintetlenül, minél következtében egy nagy ezüstáru-gyár készítése éri magá, hogy az egész készletét, a munkadíj csekély megtérülésevel, elajándékozza. — Ezen meg-bizás keresztülvitelével én vagyok meghatalmazva. Ezért

elajándékozom

mindenkinek, szegénynek úgy, mint gazdagnak az alább követ-kező tárgyakat, csak 6 frt 60 kr. megtérítése mellett; és pedig:

- 6 drb legfin. evőes, valódi angol pengével
- 6 amerikai szabadalm. ezüst villa egy darabban
- 6 ezüst evőkanál
- 12 ezüst kávékanál
- 1 ezüst levesterő
- 1 ezüst tejmerő
- 6 angol Viktoria-tálca
- 2 hatáskeltő asztali gyertyatartó
- 1 theaszűrő
- 1 legfinomabb cukorkhintő.

42 darab összesen.

A fent felsorolt 42 tárgy azelőtt 40 forintba került és most ezen 6 frt 60 kr.-nyi poton árón kaphatók. Az amerikai szabadalm. ezüst teljes anyaga fehér fém, a mely ezüstszínét 25 évig megtartja, a miért kezesség nyújtatik. Bizonyításul annak, hogy ezen hirdetés

nem szédülésen

alapul, ezenem nyilvánosan kötelezem magam bárkivel szemben, hogy a meg nem felelő árunkért a pénzt minden kifogás nélkül visszaadom, ezért ne mulassza el senki ezen gyönyörű garni-turát megszerezni. A szétküldés csak postautalvással, vagy a pénz előleges beküldése esetén, eszközöltenek. Különösen ajánl-ható a hozzátartozó díszítő-por. 1 doboz ára használati utasítással 15 kr.

PERLBERG P.

szabadalmaz. amerikai ezüstáru-gyár ügynőksége
Bécsben, II., Rembrandtstrasse Nr. 33.

Kivonat a közönségtörvényekből:

Mintán a készlettel meg vagyok elégedve, újlag megrendelem az alábbiakat.

St.-Ulrich (Tirol), 1891 okt. 1. Santifalter Antal, szobrász.

Küldeményével nagyon meg voltam elégedve, s kérem újlag ugyanazt, valamint az alábbi is, küldeni.

Oberndorf, a Salzach m., 1891 nov. 18. Stelzer Teréz.

Legjobb és Leghíresebb Pipere Hőgyor

La VELOUTINE
Különleges Rizsor
BISMUTTAL VEGYITVE
CH. FAY, ILLATZERÉSZ,
PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

Nincs többé köhögés! MELL- ÉS TUDÓBAJ ELLEN!

Dr. med. Pávkiss sepeal körpiti növénykivonat

Egy üveg ára használati utasítással 75 kr.

Cukorka 1 doboz 35 kr. Tea 1 csomag 20 kr. Kis 25 kr.

Tizenöt év óta legjobb eredménnyel használati köhögés, rekedtség, katarrhus, hökhur, nátház (influenza), szájköhlés, tüdőgyulladás stb. ellen. Eredeti-ben kapható Pávkiss József „nagy Kristóf”-hoz címzett gyógyszer-tárban Budapestben, továbbá Török József gyógyszer-tárban, király-utca. — Postai megrendelések azonnal eszközöltenek.

3. SZÁM. 1892.

BUDAPEST, JANUÁR 17.

XXXIX. ÉVFOLYAM.

Külföldi feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt

POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt fél évre — 6.

Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG

egész évre 8 frt

fél évre — 4.

Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK

egész évre 5.—

Külföldi előfizetőknek a postalg

féltérre — 2.50 megfizetendő viteldi is csatolandó.

ABBAS HILMY,

AZ ÚJ EGYIPTOMI ALKIRÁLY.

Eredeti tudósítás egy magyar tanulótársától.

ANNYI sok mindenfélét írnak most össze az új khedivéről, Abbas Hilmy pasáról, igazat és nem igazat, valószínű és valószínűtlen dolgokat, hogy talán nem lesz egészen érdekte-len, ha egy volt tanulótársától, ki személyiségét és a Terézianumban viselt dolgait jól ösmerte, éveken át figyelemmel kísérhette, néhány sort bocsatunk róla a nyilvánosság elé.

Abbas Hilmy múlt évi júliusban lett 17 éves, de idősebbnek tetszik. Ugyancsak meglátszik rajta, hogy a déli világ születtje. Haja fekete, arczsine sötét, ajkai kissé duzzadtak. Nagysága közepesen aluli és nincsen egészen arányban kö-vértségével (az egyiptomi hercegek közül külön-ben egy sem panaszkodhatik túlságos sovány-ság miatt). 1886-ban lépett be öcsésével együtt a Terézianum kötelékébe, a hol a saját, valamint atyjának, a most elhunyt khedivének kíváná-sára a többiekkel egészen egyenlő bánásmódban részesült. Ha valami helytelenséget követett el (pl. titokban cigarettázott), bizony megbün-tették, mint akármely más.

Alig két éve a jogászokhoz helyezték át, hol három csinosan bebutorozott szobát bocsátottak rendelkezésére, a mi, ha nem is volt még her-cegi lakás, de mégis paradicsomi állapot vala előbbi helyzetéhez képest.

A mi tanulmányait illeti, nem végezte a töb-biekkel a gimnáziumot, hanem a katonai, vala-mint a polgári tantárgyakban külön nyert kiké-peztetést. Nem épen fényes ész, de mégis elég könnyen tanult és pedig mindig nagy szorga-lommal.

Azonban nemcsak a tantárgyak iránt muta-tott nagy érdeklődést, hanem nagyon sokat és szívesen olvasgatott azonkívül is és nagy figye-lemmel kísérte a politikai mozgalmakat, külö-nösen azokat, melyek hazáját érintették.

Igazán meglepő volt, mennyire ismerte az egyiptomi viszonyokat és mennyire játkozva volt hazája pénzügyi és honvédelmi állapotáról. Meg tudta például mondani: mennyi és milyen katonaság van Egyiptomban, melyik hadtest, hol állomásozik, stb. A török és arabs nyel-veken kívül teljesen bírja a francia nyelvet s angolul is ért. Némtil is elég jól beszél, csak a

Egy magyar tanulótársának adott fényképe után.

ABBAS HILMY,

Abbas Hilmy

AZ ÚJ EGYIPTOMI ALKIRÁLY.

1890.